www.mruni.eu

Europos Sąjungos sporto ir fizinio aktyvumo politika

Prof. Dr. Vilma ČINGIENĖ
Lyderystės ir strateginio valdymo institutas, Viešojo valdymo fakultetas
Mykolo Romerio Universitetas (MRU)

Sporto rėmimo fondo finansuojamą projektas
„Lietuvos savivaldybių viešųjų sporto paslaugų teikėjų kompetencijų ugdymas“

MYKOLO
ROMERIO
UNIVERSITETAS

Kodėl svarbu diskutuoti apie

ES sporto ir fizinio aktyvumo politiką?

****

Kaip suprantame ES sporto ir fizinio aktyvumo vystymo raidą ir kiek tai svarbu

Lietuvai dabar ir ateityje?

****

Kaip matome miesto, rajono, regiono, Lietuvos sporto ir fizinio aktyvumo vystymo(-si) perspektyvą Europoje?

www.mruni.eu

High-Level Virtual Conference

THE RECOVERY OF THE SPORT SECTOR AFTER THE COVID-19 CRISIS: THE WAY AHEAD

www.mruni.eu

2020 m. lapkričio 17 d., Briuselis

16:00 - 16:05
Opening and welcoming words

16:05 - 16:20
Keynote speech

16:20 - 16:30
Video testimonials on how the Covid19 impacted the sport sector

16:30 - 17:15
'Key challenges and lessons learnt from the crisis for grassroots sport organisations'
Panel discussion
Q&A session

17:15 - 18:00
'The impact of the crisis on growth and jobs in the sport sector and possible ways to recover'
Panel disucssion
Q&A session

18:00 - 18:15
Closing remarks

The answer…

- **Quality** which produce and deliver PEOPLE
- **Attitude** to everything you do, perform, create
- **Values** you based your behavior, expectations
- **Enthusiasm**/passion/devotion
- **Big** is a top, small is beautiful-meaning of the details
- **Value** of money-what we give to people, sport system is offensive not defensive
- TWO SIDES OF SPORT WILL REMAIN FOREVER

Berend Rubing, first president of EASM

www.mruni.eu

Politikos vieta ir reikšmė sporte

www.mruni.eu

Dėl politikos

- Analizė, tiesiogiai prisidedanti prie politikos procesų, paaiškinanti kriterijus:
  - Norėdami įvertinti politiką
  - Pagerinkite sprendimų priėmimą, atsižvelgiant į sutartus kriterijus

Politikai

- Politikos proceso analizė ir paaiškinimas, kaip vykdomas politikos procesas:
  - Interesai
  - Rezultatai

EK Direktoratas: Innovation, Research, Culture, Education and Youth

Veiklos dokumentai, priemonės

Reikšmės, poveikiai, stimulai

www.mruni.eu

Sporto veiklos turinys

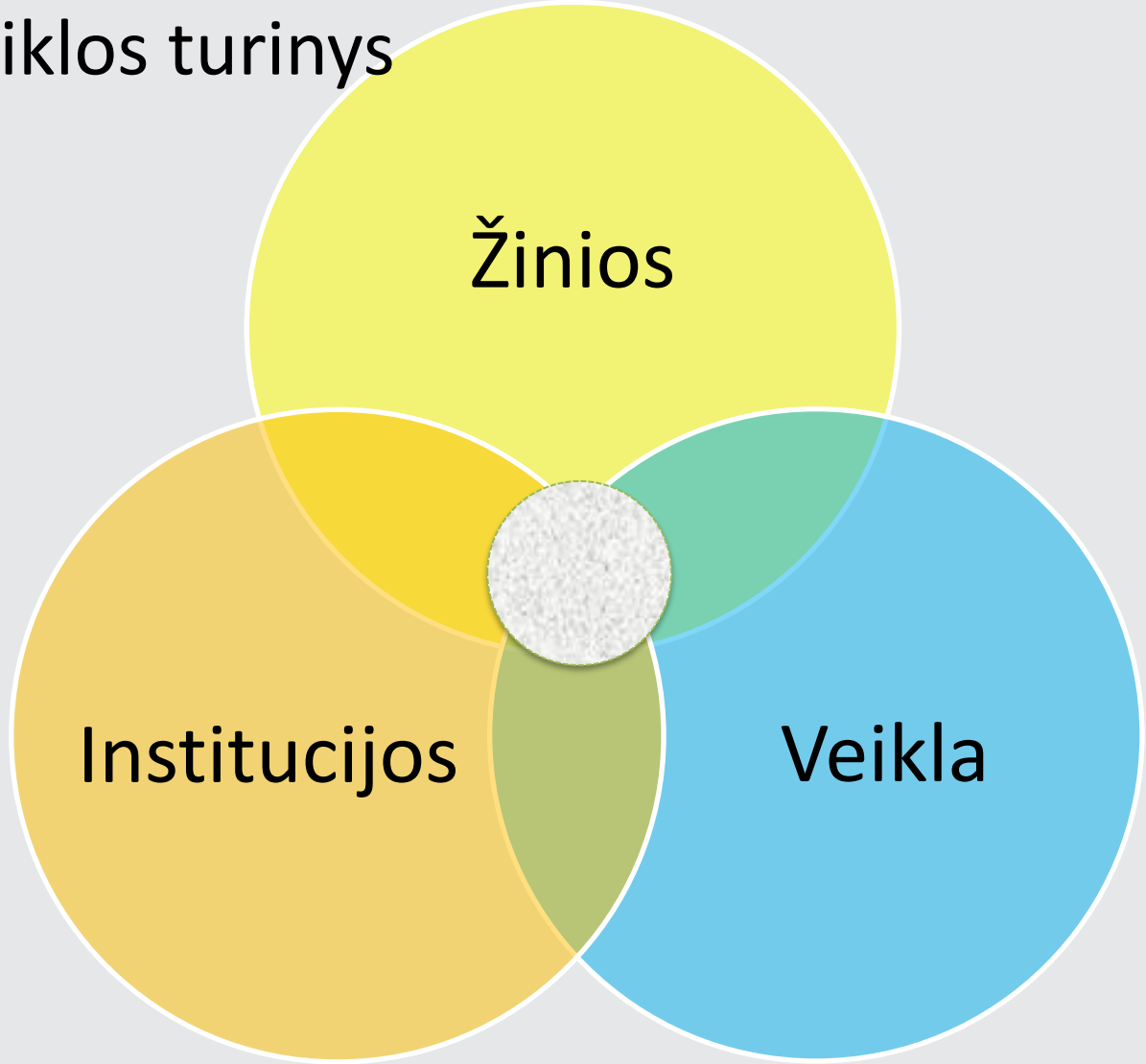

„visos fizinės veiklos formos, kuriomis organizuotai ar individualiai siekiama tobulinti fizinę ištvermę ir psichinę gerovę, formuoti socialinius santykius ar siekti rezultatų įvairaus lygio varžybose“ (EK, 1993)

www.mruni.eu

Sporto ir fizinio aktyvumo sektorius

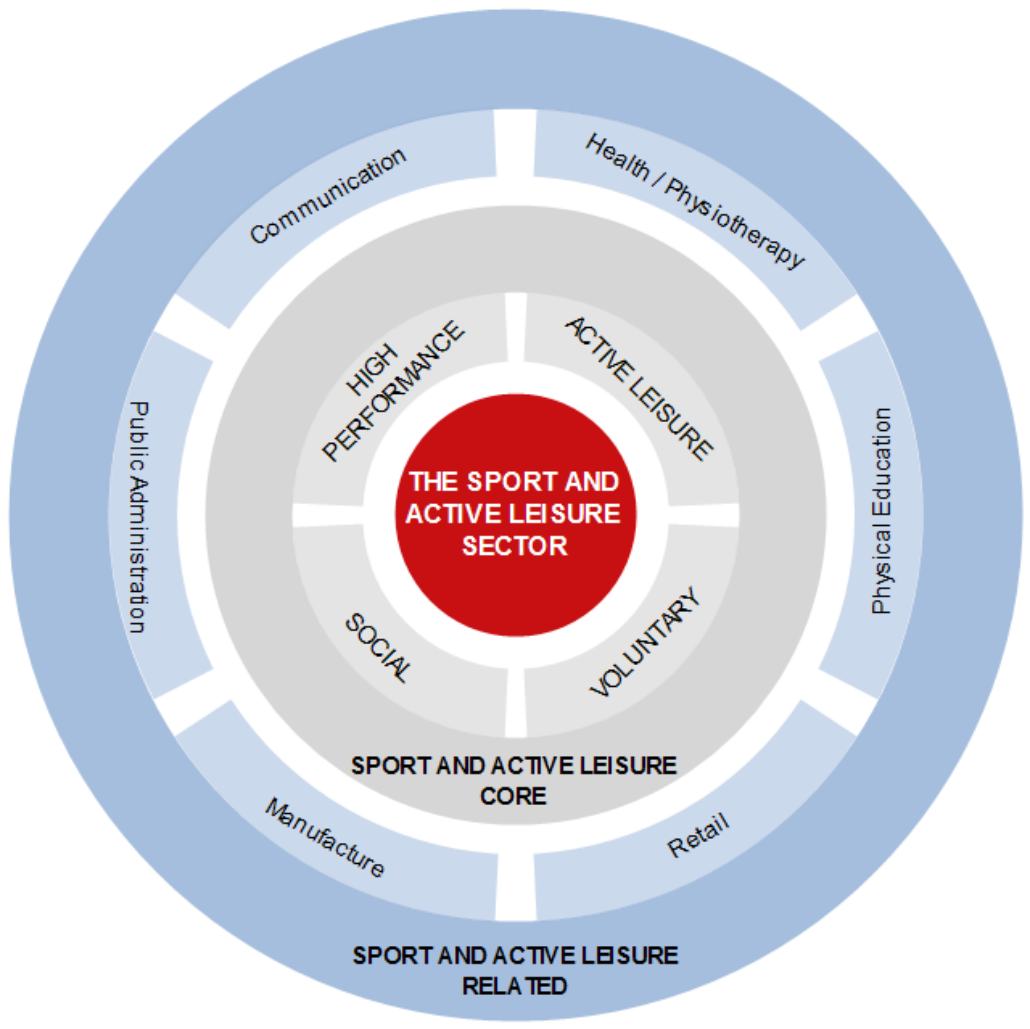

www.mruni.eu

SPORTO IR FIZINIO AKTYVUMO SEKTORIUS

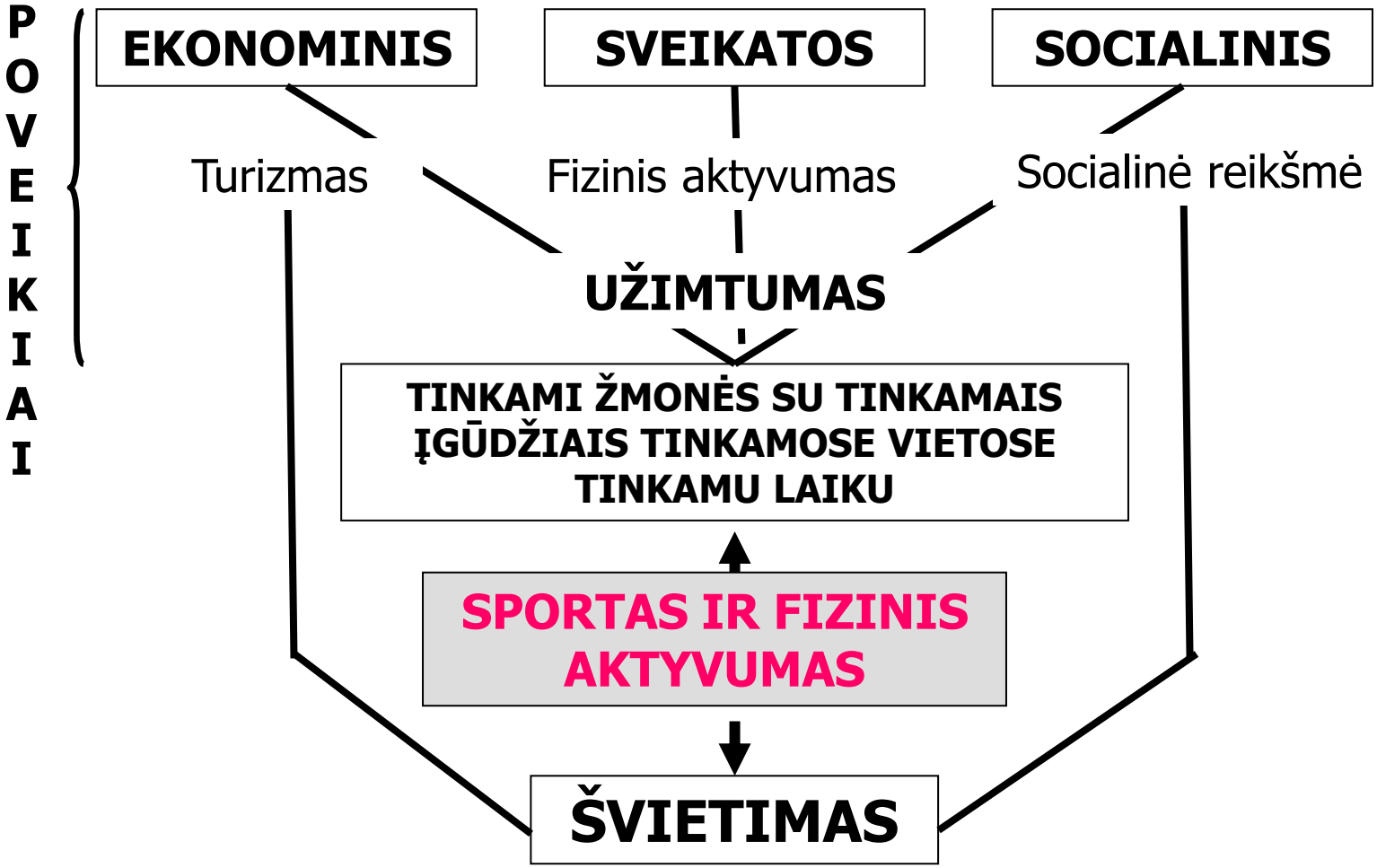

Sporto ir fizinio aktyvumo sektorius

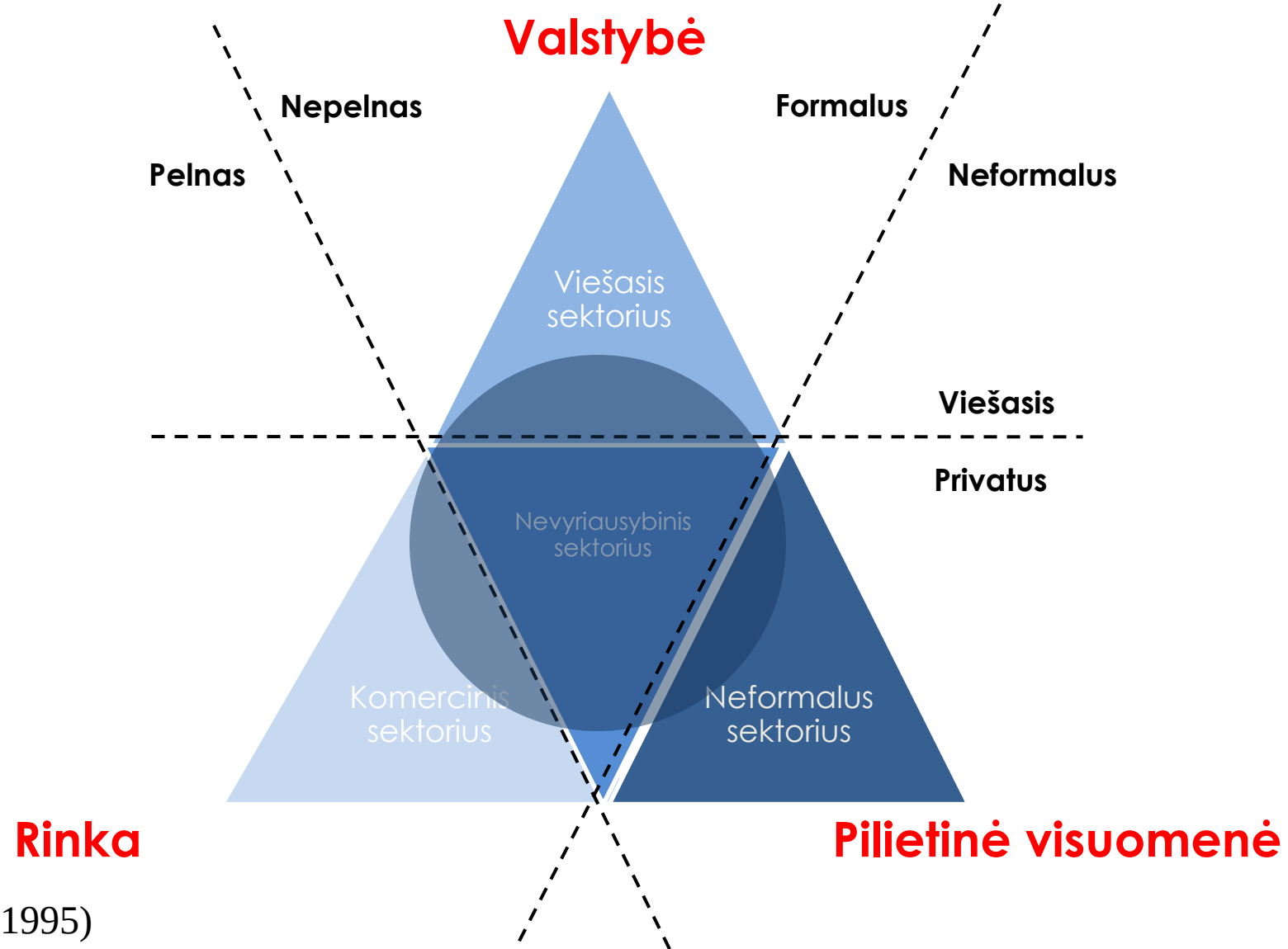

Pestoff (1995)

Strategija Europa 2020

ES ilgalaikio ekonominio augimo ir darbo vietų kūrimo 5 tikslų planas

www.mruni.eu

1. Užimtumas – 75% 20–64 metų žmonių turėtų turėti darbą.
2. Moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra (MTEP) bei inovacijos – 3% ES BVP (viešosios ir privačiosios investicijos) turėtų būti investuojama į MTEP bei inovacijas.
3. Klimato kaita ir energetika – šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis turėtų būti sumažintas 20% palyginti su 1990 m. rodikliais; 20% energijos turėtų būti gaminama iš atsinaujinančiųjų energijos šaltinių; energijos vartojimo efektyvumas turėtų būti padidintas 20%.
4. Švietimas – reikėtų užtikrinti, kad mokyklos nebaigiančių moksleivių dalis nebūtų didesnė nei 10%; reikėtų užtikrinti, kad ne mažiau kaip 40% 30–34 metų asmenų turėtų aukštąjį išsilavinimą.
5. Skurdas ir socialinė atskirtis – reikėtų bent 20 mln. sumažinti skurde gyvenančių ir socialiai atskirtų žmonių arba žmonių, kuriems tai gresia, skaičių.

www.mruni.eu

VYKSMO PRADŽIA, 1997

Simboliška 2010-2020

Europos sporto politikos vystymo dokumentai

- Amsterdam declaration (1997)
- The European model of sport (1999). Consultation document of DG X
- Declaration on the specifity of sport (2000). European Council in Nice
- Europos švietimo per sportą metai (2004)
- Baltoji knyga dėl sporto (2007)
- Lisabonos sutartis (2009)
- Komunikatas sporte (2011)
- ES darbo planas sporto srityje, 2011-2014, 2014-2017, 2017-2020, 2021-2024

www.mruni.eu

Amsterdamo deklaracija/Nicos deklaracija

www.mruni.eu

Amsterdam declaration, 1997

29. Declaration on sport

- Socialinė sporto reikšmė, ypač puoselėjant tapatybę ir sutelkiant bendruomenę
- ES institucijos turi įsiklausyti į sporto asociacijas, sprendžiančias svarbius sporto veiklos klausimus
- Specialus dėmesys turi būti skiriamas mėgėjiškam sportui

Declaration on the specifity of sport, 2000. European Council in Nice

- Masinio sporto plėtra
- Sporto federacijų vaidmuo
- Sporto treniravimo politikų apsauga
- Jaunųjų sportininkų apsauga
- Sporto ekonominė situacija ir solidarumas
- Žaidėjų perėjimas iš klubo į klubą

Lisabonos sutartis, 2009
straipsnis 165 (švietimas ir jaunimas)

www.mruni.eu

“Sąjunga turi prisidėti skatinant Europos sporto klausimus, priimant dėmėn specifinę sporto prigimtį, jos struktūrą paremtą savanoriška veikla ir socialine bei švietimo funkcija”

“plėtoti europinę pakraipą sporto srityje, skatinant sąžiningumą bei atvirumą sporto varžybose ir už sportą atsakingų organizacijų bendradarbiavimą, taip pat saugant sportininkų, ypač pačių jauniausių, fizinį ir moralinį integralumą”

UŽDUOTIS nr.1

Europos sporto modelio ypatumai

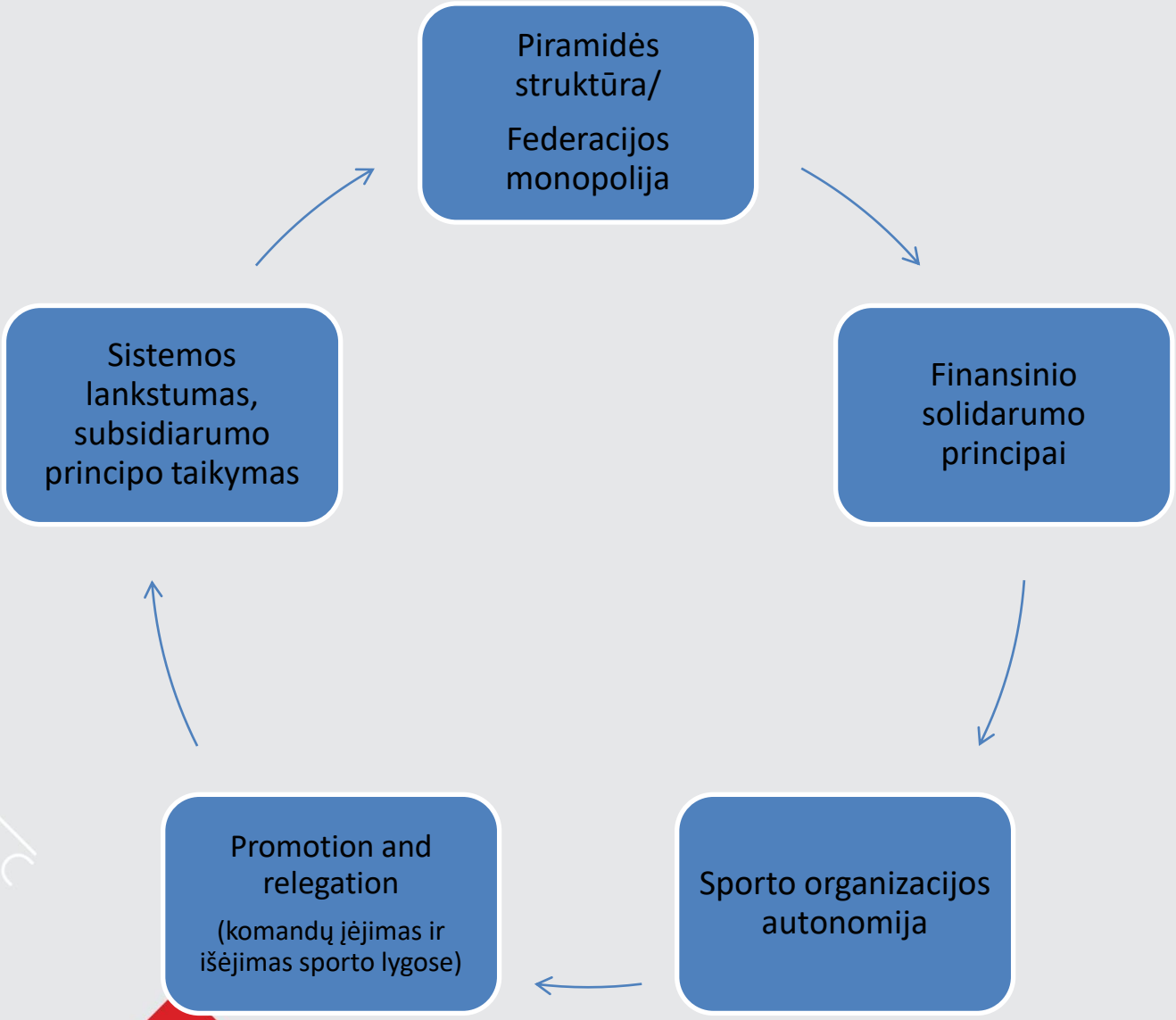

www.mruni.eu

Europos sporto modelio ypatumai: Piramidės struktūra/Federacijos monopolija

www.mruni.eu

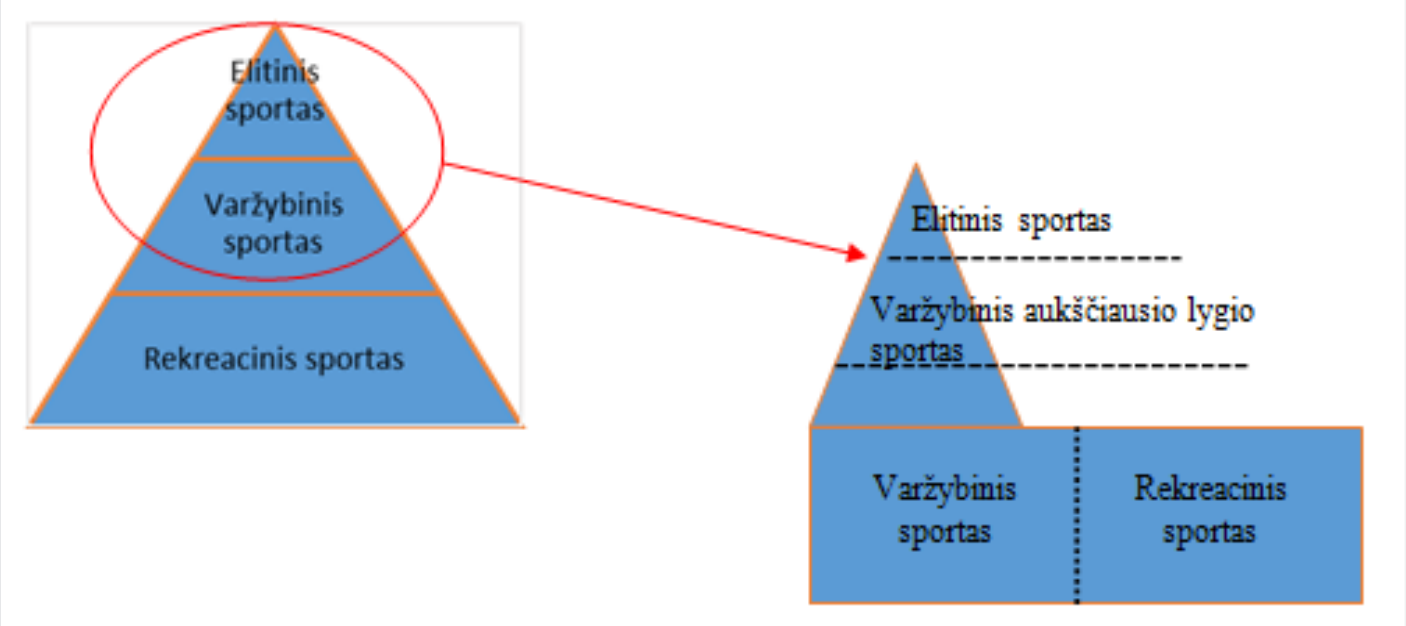

Scheerder et. al, 2011

Koks sporto federacijos vaidmuo?
Kaip keičiasi dalyvavimo sporte įpročiai?

Europos sporto modelio ypatumai: Finansinio solidarumo principai

1. Sporto šakoje – iš profesionalios sporto šakos į masinio sporto šaką (vertikalus)
2. Iš profesionalių sporto šakų bendrai visam masiniam sportui *(pagal įstatymais reglamentuojamą tvarką arba laisvu pasirinkimu)* (horizontalus)
3. Iš masinio sporto lygmens į profesionalųjį sportą – kai sporto klubų nariai moka mokestį nacionalinei sporto šakos federacijai (vertikalus)

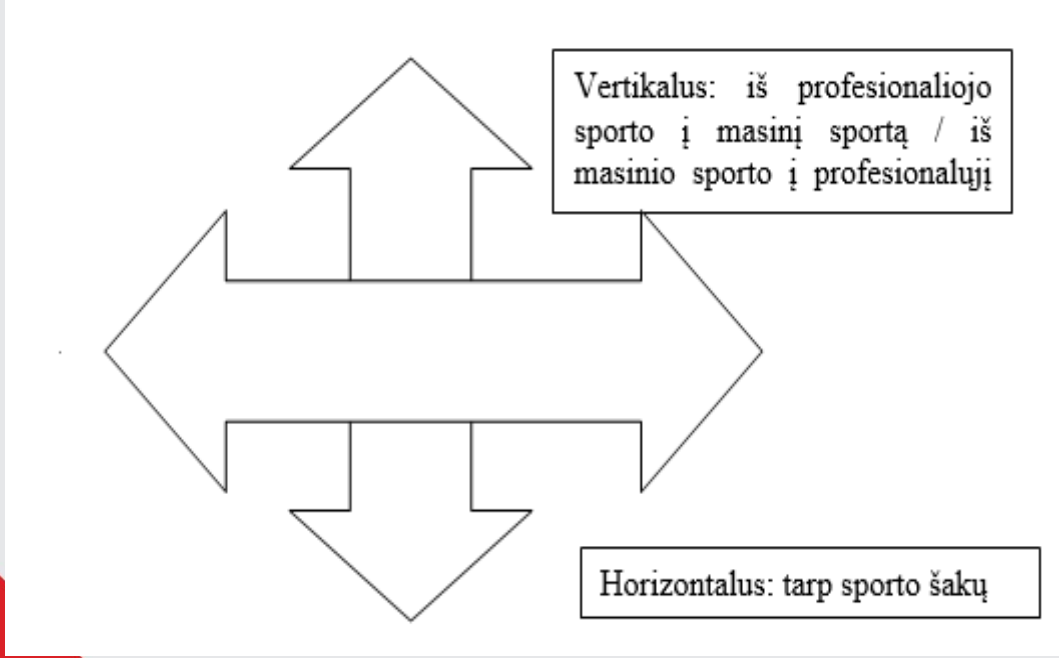

www.mruni.eu

Europos sporto modelio ypatumai: Sporto organizacijos autonomija

www.mruni.eu

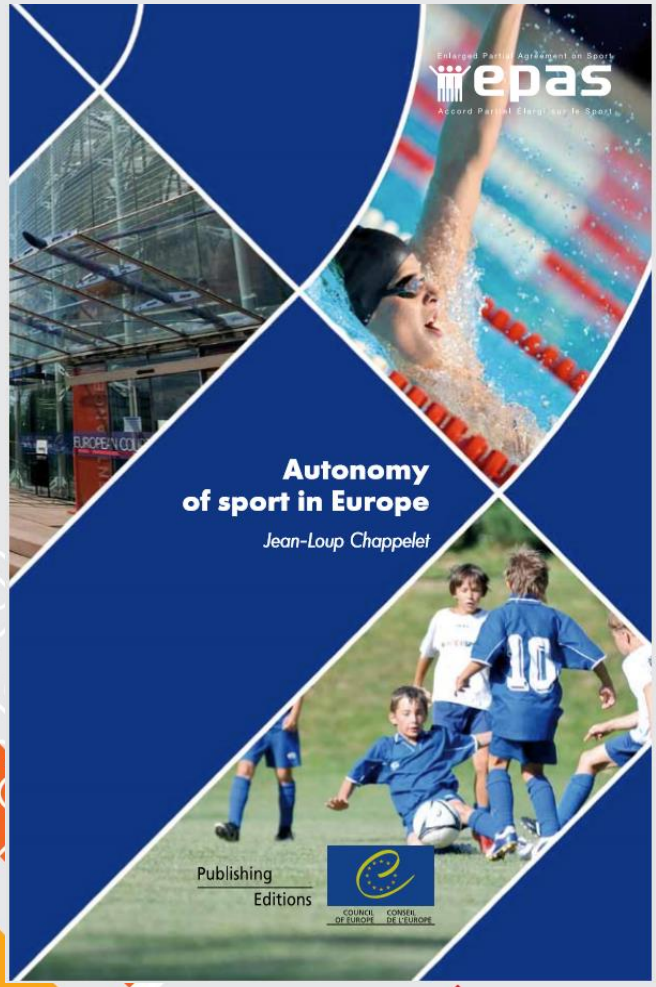

Kas yra autonomija?
Autonomija politiniuose pareiškimuose
Autonomija įstamleidystėje
Finansinė autonomija
Autonomijos psicho-sociologinė suvoktis

https://rm.coe.int/autonomy-of-sport-in-europe/168073499f

Subsidiarumo principas

- „pagal subsidiarumo principą srityse, nepriklausančiose išskirtinei jos kompetencijai, Sąjunga dalyvauja tik jei ir kadangi valstybės narės pačios negali deramai pasiekti numatytos veiklos tikslų tiek centriniame, tiek regionų ir vietovių lygmenyse arba jei dėl numatyto veiklos masto ar padarinių geriau jų siekti Sąjungos lygmenyje“
- tam, kad sprendimai veiktų efektyviai, jie turėtų būti priimami žemiausiu valdžios lygiu – arčiausiai piliečių
- Tai reiškia, kad ES sprendimus turėtų priimti tiktai tada, kai šalys narės, veikdamos atskirai, negali jų įgyvendinti

Aplinkosaugos klausimų sprendimas yra efektyvesnis Bendrijos lygmeniu, tuo tarpu švietimo sistema paprastai grindžiama tradicinėmis nacionalinėmis vertybėmis išlieka išimtinoje valstybių narių kompetencijoje

www.mruni.eu

www.mruni.eu

VYKSMO TĄSA

Realizavimas 2010-2020

Europos Komisijos prioritetai sporto srityje

www.mruni.eu

Metai	Prioritetai
2010	• skatinti sveikatą stiprinančią fizinę veiklą; • remti švietimą ir mokymą sporte; • puoselėti Europos pagrindines vertybes, skatinant neįgalių asmenų sportą; • remti lyčių lygybę sporte
2011	• kova su dopingu; • skatinti socialinę įtrauktį sporte ir per sportą; • skatinti savanorių dalyvavimą sportinėje veikloje.
2012	• smurto ir netolerancijos sporte prevencija ir kova su jais • novatoriško požiūrio skatinimas siekiant stiprinti sporto veiklos organizavimą Europoje
2013	• Gero valdymo ir dvikryptės karjeros sporte stiprinimas remiant savanorių, trenerių, ne pelno siekiančių sporto organizacijų vadovų ir darbuotojų mobilumą • Apsauga sportininkų, ypač jaunų, saugant sveikatą ir saugios aplinkos, gerinant treniruočių ir varžybų sąlygas, sukūrimas • Tradicinių Europos sporto šakų ir žaidimų populiarinimas

Europos Komisijos darbo planas sporto srityje

www.mruni.eu

2011-2014	2014-2017
Sportas, sveikata ir dalyvavimas	*Sutartos varžybos*
Sporto statistika	*Geras valdymas*
Tvarus sporto finansavimas	*Ekonominė dimensija*
Antidopingas	*Sveikatinamasis fizinis aktyvumas*
Švietimas ir mokymas	*Žmonių išteklių vystymas*
Geras valdymas sporte	
	Aukšto lygio grupės: • *Grassroot sport* • *Diplomacy in sport*

Aukšto lygio grupės

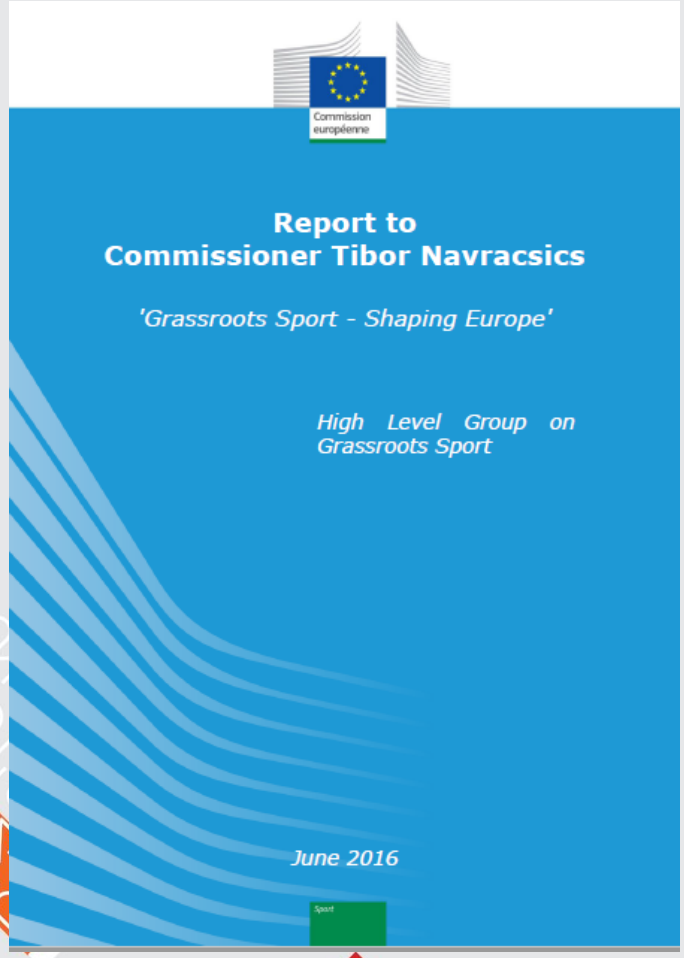

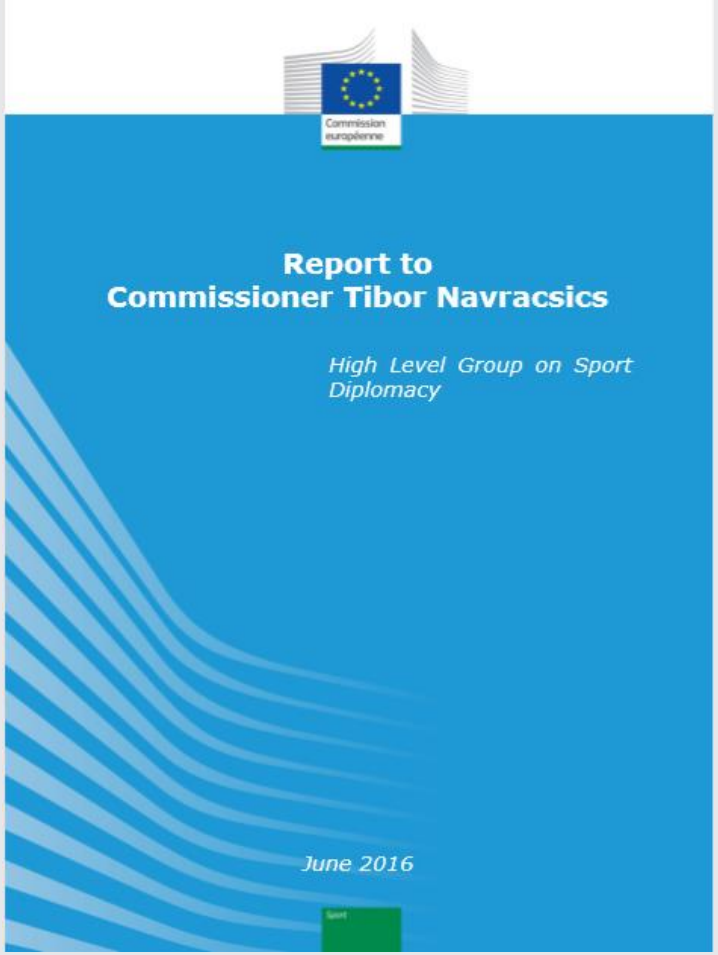

www.mruni.eu

EK darbo planas sporto srityje

www.mruni.eu

2017-2020

1 pri: Sporto vientisumas (integrity): antidopingas, geras valdymas, nepilnamečių apsauga, sporto specifika

2 pri: Ekonominis sporto aspektas: naujovės sporte, sportas ir bendra skaitmeninė rinka

3 pri: Sportas ir visuomenė: sportas ir žiniasklaida, trenerių vaidmuo, švietimas sporte ir per sportą, socialinė įtrauktis, sportas ir sveikata, sportas ir aplinka, sporto diplomatija

2 ekspertų grupės:

- Vientisumas (integrity)

- Įgūdžių ir žmogiškųjų išteklių ugdymas sporte

EK darbo plano sporto srityje įgyvendinimo ypatumai

www.mruni.eu

- Esminių sporto politikos klausimų vystymo tęstinumo **užtikrinimas**
- Kompetencijos, visuotinio šalių dalyvavimo ir atsakomybės svarba
- Planuoti ir įgyvendinti ekspertų grupių veiklų rezultatai **viešai prieinami**
- Veiklų rezultatų **panaudojimas** ir gerosios praktikos **sklaida** šalyse
- Rezultatų **įprasminimas** ir **prioretizavimas** sporto ir fizinio aktyvumo veiklų skatinimo bei finansinėse priemonėse

Europos sporto politikos dokumentai

- **HEPA** *(Council recommendation on promoting health-enhacing physical activity across sectors of 26 November 2013)*
- **Dual Careers** (*Council Recommendation 2013/ C 168/04 of 14 June 2013)*
- **Education of Coaches** *(Conclusions on the role of coaches in society November 2017)*
- **Social inclusion** (*Conclusions on Access to sport for persons with disabilities, May 2019)*
- **Good Governance** (*Principles of good governance in sport", prepared by experts under the Expert Group on Good governance in the 2011-2014 EU work programme for sport*)
- **Match-fixing** (*Report on match-fixing, prepared by experts in the 2011-2014 EU work programme for sport, which formed basis for the Presidency conclusions of Nov 2012)*
- **Common values** *(Conclusions on promoting the common values of the EU through sport June 2018)*

www.mruni.eu

www.mruni.eu

VYKSMO REALYBĖ

Nugalėtojai, dalyviai ir stebėtojai 2017-2020

Europos Sąjungos sporto politikos kryptys

įrodymais pagrįstos politikos sporto srityje vystymas, bendradarbiavimo skatinimo ir iniciatyvų, remiančių fizinį aktyvumą ir sportą, valdymas

www.mruni.eu

Sportas ir visuomenė

Sveikata ir dalyvavimas
Socialinė įtrauktis
Švietimas ir mokymas
Antidopingas
Dvikryptė karjera
Panaikinti rasizmą ir ksenofobiją ir per sportą sukurti lyčių lygybę

Ekonominė dimensija

Sporto statistika
Tvarumas
Regioninė plėtra (SHARE iniciatyva)
Žiniasklaida ir nuosavybės teisės

Sporto vientisumas

Geras valdymas
Sutartos rungtynės
Laisvas sportuojančių žmonių judėjimas
Kova su smurtu
Diskriminacija
Korupcija
Nepilnamečių apsauga

SV: Sveikatinamasis fizinis aktyvumas

- Remiantis ES fizinio aktyvumo gairėmis (2008)

2013 m. Europos Taryba priėmė rekomendaciją

„DĖL SVEIKATINAMOJO FIZINIO AKTYVUMO **(SFA)** SKATINIMO ĮVAIRIUOSE SEKTORIUOSE“ *(Council Recommendation on promoting Health Enhancing Physical Activity* ***(HEPA)*** *across sectors)*

- Tartu Call for a Healthy

Lifestyle, 2017

www.mruni.eu

SFA tarpsektorinis monitoringas (23 rodikliai)

www.mruni.eu

SFA tarpsektorinio monitoringo tikslai

- Padėti valstybėms narėms priimti nacionalines strategijas, plėtoti **tarpsektorinį** požiūrį į SFA politiką ir įgyvendinti atitinkamus veiksmų planus
- **Skatinti SFA stebėsenos sistemos kūrimą ir taikymą**, remiantis sutartais rodikliais
- **Kas trejus metus** teikti ataskaitą Komisijai apie rekomendacijos įgyvendinimo pažangą

2015

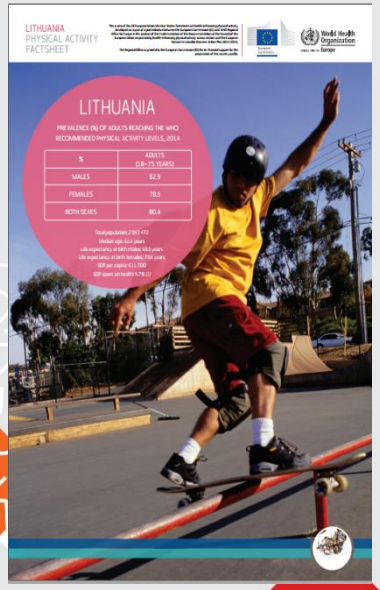

2018

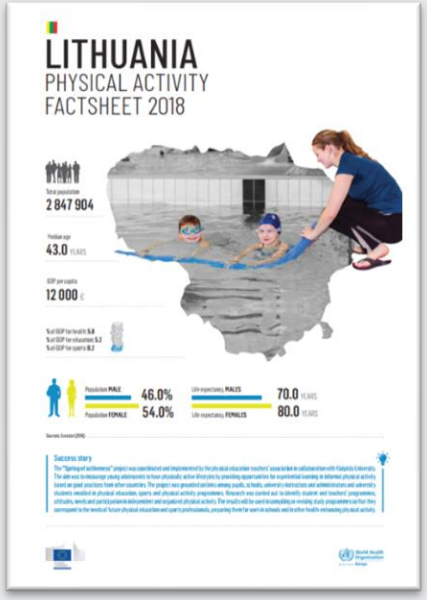

2021 ?

www.mruni.eu

SFA švietimo ir sveikatos sektoriuose

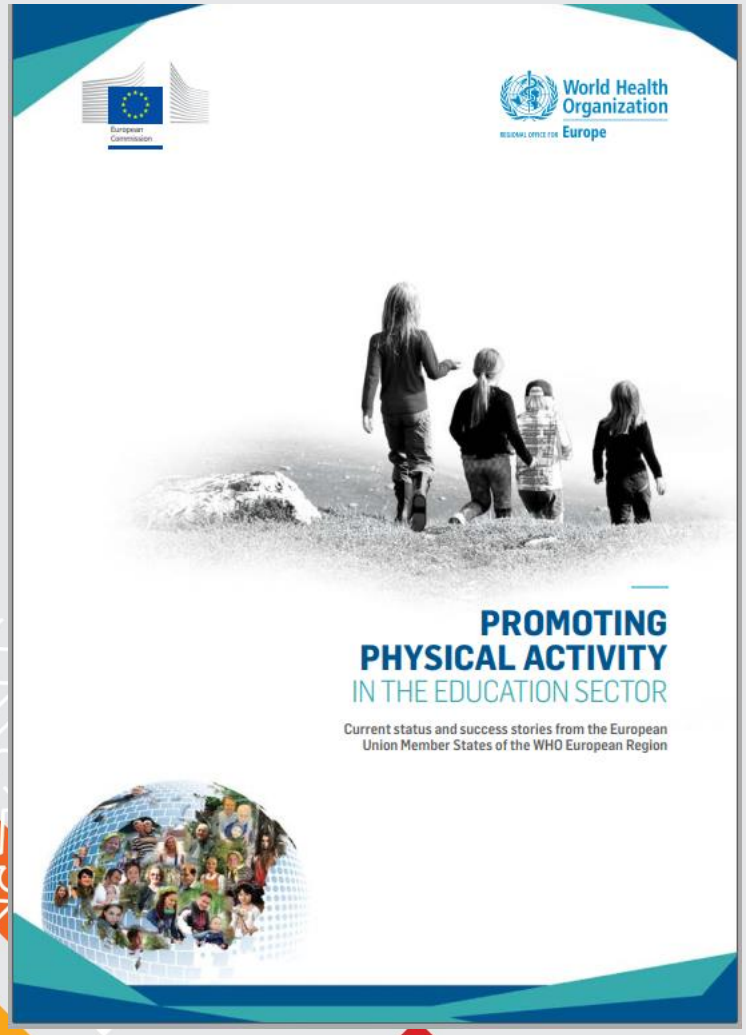

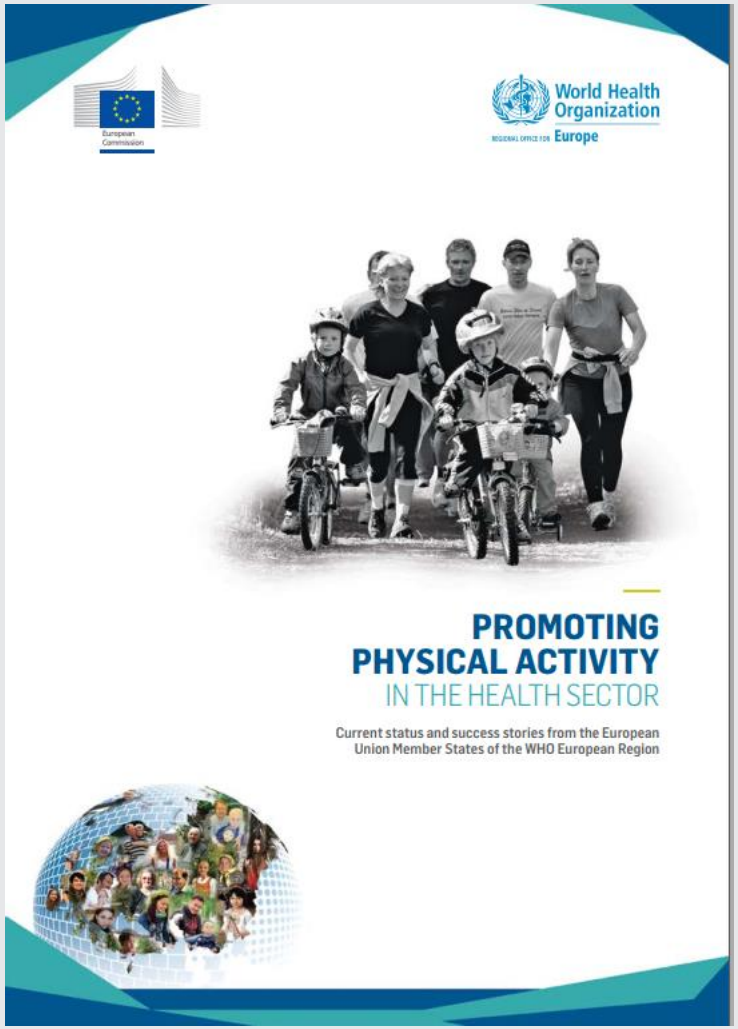

www.mruni.eu

SV: SFA politikos vystymas ir diegimas nacionaliniame lygmenyje (37 rekomendacijos)

www.mruni.eu

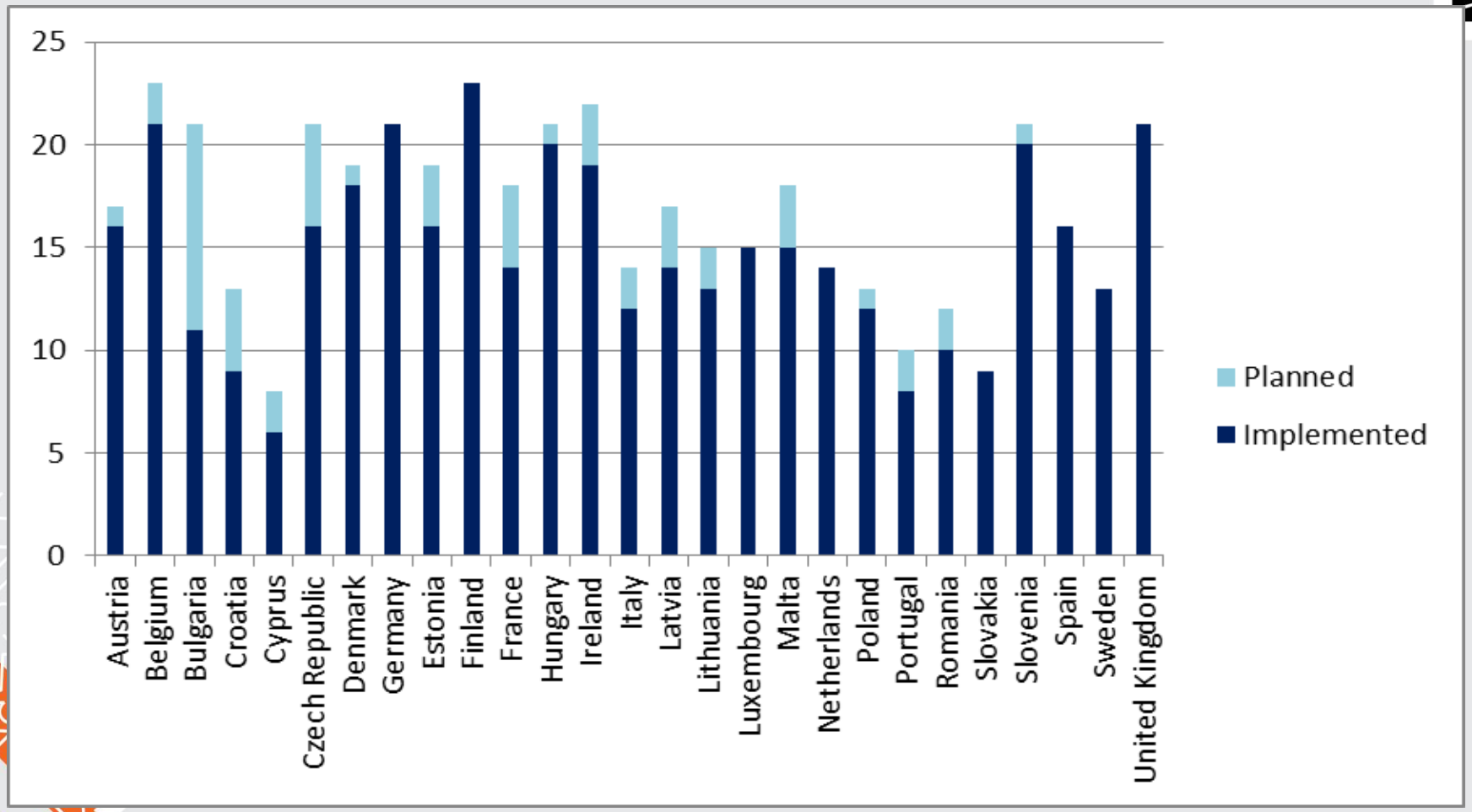

SV: Sveikatinamasis fizinis aktyvumas Klaipėdos raj.

www.mruni.eu

(cc) BY-NC-ND

ISSN 2029-3569 PRINT
ISSN 2029-9001 ONLINE
SVEIKATOS POLITIKA IR VALDYMAS
HEALTH POLICY AND MANAGEMENT
2019, 1(11) p. 63–80

PIRMINĖS AMBULATORINĖS ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTAIGOSE SUAUGUSIEMS PACIENTAMS TEIKIAMOS FIZINIO AKTYVUMO INTERVENCIJOS EKONOMINIS VERTINIMAS

Gintarė Petronytė
Higienos institutas
Didžioji g. 22, LT-01128, Vilnius, Lietuva
Telefonas (+370 5) 261 6681
Elektroninis paštas: gintare.petronyte@hi.lt

Raimonda Janonienė
Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Visuomenės sveikatos fakulteto
Profilaktinės medicinos katedra
Tilžės g. 18, LT-47181, Kaunas, Lietuva
Telefonas (+370 37) 337 672
Elektroninis paštas: raimonda.janoniene@lsmuni.lt

DOI: 10.13165/SPV-19-1-11-04

Pradinės fizinio aktyvumo intervencijos įgyvendinimo PAASPĮ investicijos sudarytų apie 25 200 Eur. Kasmet šios intervencijos teikimo kaštai būtų apie 496 245,12 Eur. Vienam fiziškai neaktyviam pacientui, kuris taptų fiziškai aktyvesnis ir išvengtų ligų, tektų apie 1971,27 Eur fizinio aktyvumo intervencijos teikimo kaštų. PAASPĮ trejus metus teikiamos fizinio aktyvumo intervencijos ekonominė nauda, vertinant sveikatos priežiūros ir socialinės apsaugos sistemų aspektu, būtų 4 533 373,29 Eur per 10 metų. Vienas investuotas euras į šią intervenciją sveikatos priežiūros sistemai duotų 4 arba 2 Eur grąžą.

SV: Dalyvavimas sporte

www.mruni.eu

SV: Dalyvavimo sporte esminiai klausimai

- Koks yra miesto/regiono/šalies sporto dalyvis/vartotojas?
- Kokios sporto šakos yra labiausiai priimtinos vartotojui?
- Ar tradicinės sporto šakos labiau priimtinos nei įvairios fizinio aktyvumo formos?
- Kur sportuoja – klube, mokykloje, parke ir pan.?
- Kodėl sportuoja ir kodėl nesportuoja?
- Kokios sudarytos sąlygos ir galimybės sportuoti? Ar tenkina vartotoją?
- Kokių veiklų ir sąlygų norėtų vartotojas? Kokie prioritetai, lūkesčiai?
- **Aktyvus dalyvavimas sporte:**
  - Kaip sportuoja? Savarankiškai/ organizuotai
  - *Kiek laiko paprastai trunka užsiėmimas sportu?*
  - *Kaip dažnai sportuoja?*
  - *Kaip seniai sportuoja?*
  - *Išlaidos per metus pagal kategorijas*

www.mruni.eu

SV: Dalyvavimo sporte rezultatai

www.mruni.eu

QB11.3 To what extent do you agree or disagree with the following statements about sport and physical activity?

Your local authority does not do enough for its citizens in relation to physical activities (%)

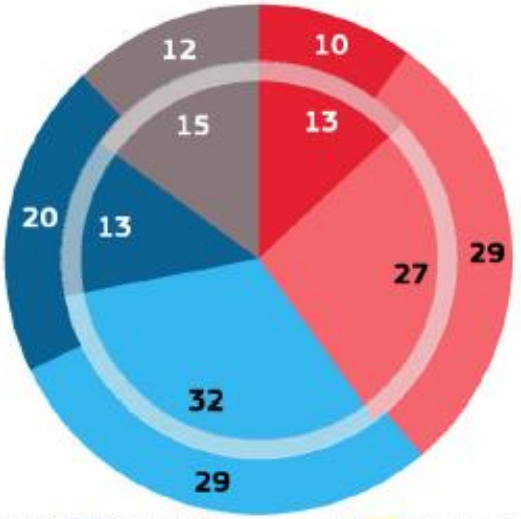

EU28 Outer pie LT Inner pie

	EU28		LT	
	EB88.4	EB88.4-EB80.2	EB88.4	EB88.4-EB80.2
Totally agree	10	- 3	13	- 3
Tend to agree	29	+ 3	27	- 6
Tend to disagree	29	- 3	32	+ 6
Totally disagree	20	=	13	+ 1
Don't know	12	+ 3	15	+ 2

Evolution 12/2017 (EB88.4) - 11-12/2013 (EB80.2)

Kodėl yra svarbūs šie duomenys?

SV: Masinis sportas, *Grassroots Sport*

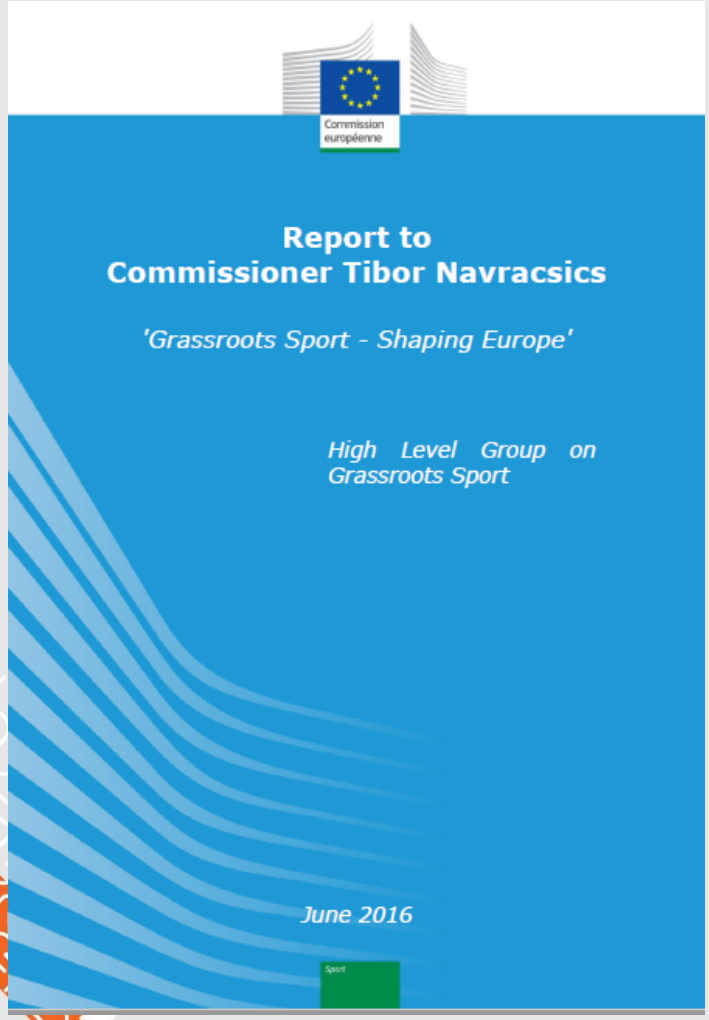

Masinis sportas yra fizinis organizuotas laisvalaikio užsiėmimas ir neorganizuotas, reguliariai mankštinantis neprofesionaliai sveikatos, švietimo ar socialiniais tikslais

UŽDUOTIS nr. 2

www.mruni.eu

Masinio sporto pagrindiniai klausimai

www.mruni.eu

- Sveikata
- Socialinė įtrauktis
- Neformalus mokymas ir įgūdžių vystymas
- Tvarus finansavimas
- Ekonominė dimensija
- Savanorystė
- Miesto planavimas ir infrastruktūra
- ☺

Masinio sporto vystymo rekomendacijos

www.mruni.eu

- Europos Sąjungai
- Valdžios institucijoms
- Sporto judėjimui
- Kitoms grupėms

Rekomendacijos Europos Sąjungai

www.mruni.eu

- Specialus finansavimas
- Teisinis pripažinimas
- Priemonių rinkinys klubams
- Inovatyvūs veiksmai
- Integracija į Europos sporto savaitę
- Kokybės užtikrinimas
- Teigiamas indėlis
- Visų vaidmenų įtraukimas

Rekomendacijos suinteresuotųjų grupėms

www.mruni.eu

Valdžios institucijoms

- Socialinės įtraukties įrankis
- Suinteresuotų grupių skatinimas
- Dalinimasis gerąja patirtimi
- Remti daugiakultūrinius renginius

Sporto judėjimui

- Visų vaidmenų įtraukimas
- Teigiamas indėlis
- Bendros iniciatyvos

Kitoms grupėms

- Dalyvavimas kaip ugdymo priemonė
- Skatinti saugių bendruomenių vystymąsi
- Skatinti dalyvavimą

Pridėtinė masinio sporto vertė

www.mruni.eu

Bendradarbiavimas

Komunikacija

Kaip laimėti ir pralaimėti

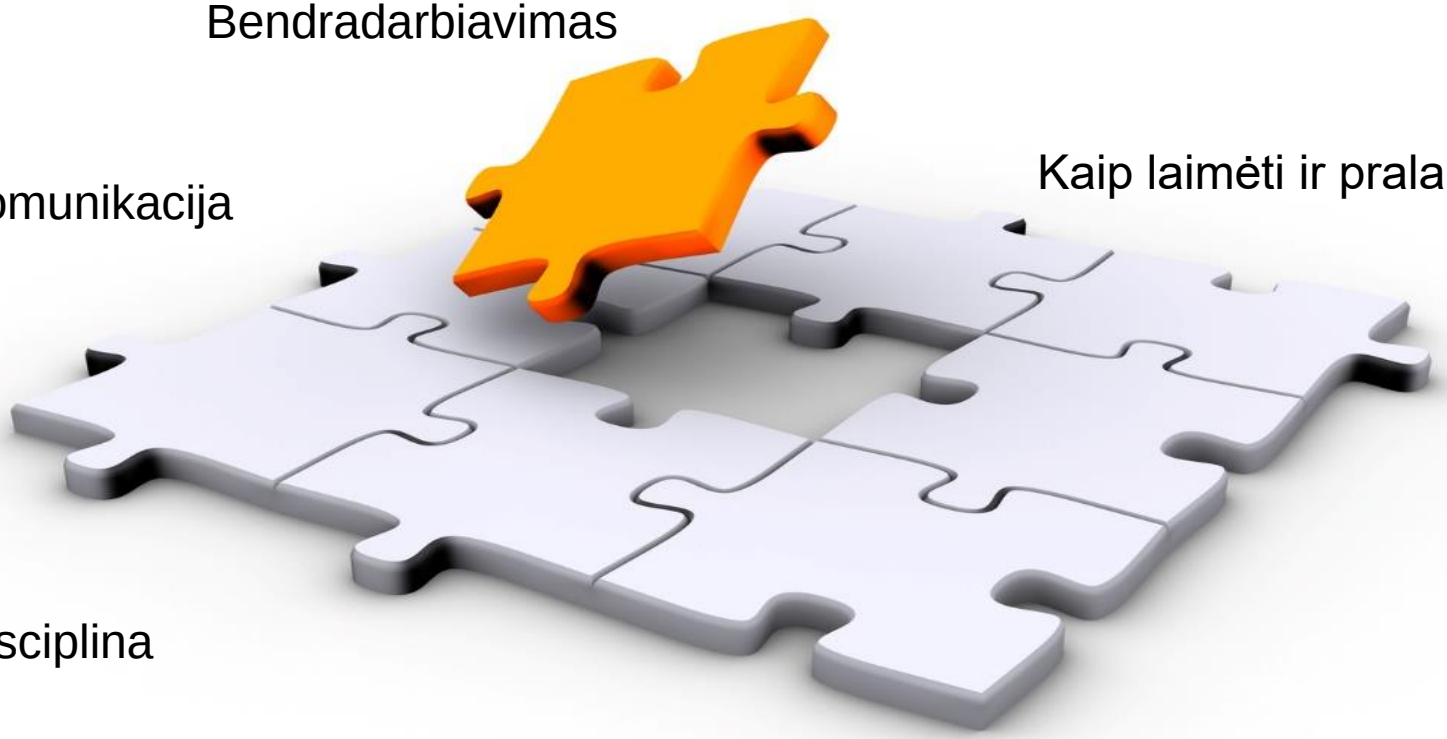

Disciplina

Lyderystė

Pagarba taisyklėms

Kritinis mąstymas

Pavyzdys: Regiono vystymas per sportą

www.mruni.eu

- Vyresni žmonės kenčiantys nuo vienatvės
- Etninės kultūros mažumos, turinčios sunkumų susimaišyti su vietos piliečiais
- Jaunesni žmonės, kurie atsisako žaisti lauke, pvz. e-žaidimai
- Žemesnės socialinės klasės asmenys susiduriantys su sunkumais integruotis į vietinius tinklus
- Benamiai, neturintys sveiko laisvalaikio praleidimo galimybių
- Pabėgėliai, patiriantys sunkumų dalyvauti bendruomeninėje veikloje

SV: EU Guidelines on Dual Careers of Athletes,2012

www.mruni.eu

36 gairės 5 politikos sritims:

- Sportas
- Švietimas
- Užimtumas
- Sveikatos apsauga
- Finansai

https://ec.europa.eu/assets/eac/sport/library/documents/dual-career-guidelines-final_en.pdf

Institucinė ar asmeninė atsakomybė??

Kokios **institucijos** atsakingos?

Kokie **asmenys** atsakingi?

Kokios **atsakomybės** pasekmės?

www.mruni.eu

Trenerio vaidmuo

- pripažinti didėjančią trenerių vaidmens reikšmę visuomenėje
- ugdyti pačių trenerių supratimą apie jų vaidmens svarbą, susijusias galimybes ir atsakomybę, ir skatinti toliau plėtoti šį vaidmenį
- išplėsti trenerių visą gyvenimą trunkančio mokymosi ir švietimo galimybes, atitinkant socialinius pokyčius, susijusius su sveikatos priežiūra, priežiūros pareiga, ekonomikos ir socialinės įtraukties srityje
- lyčių lygybės ir įvairovės skatinimas rengiant treniruotes, padidinant įdarbintų ir savanorių moterų trenerių bei skirtingos socialinės ir etninės kilmės žmonių, priklausančių skirtingoms sporto šakoms ir visais lygmenimis, skaičių
- remti sportininkų dvikryptės karjeros plėtrą ir skatinti trenerio profesiją tarp jaunų žmonių
- puoselėti trenerio profesijos, pripažinimą ES valstybėse narėse, skatinant trenerio kvalifikacijos standartus ir valstybių narių bei sporto organizacijų kvalifikacijų skaidrumą įtraukiant juos į NKS, kurie yra
- pripažinti trenerių-savanorių vaidmenį ir suteikti jiems reikiamą paramą
- plėtoti trenerių rengimą, įtraukti tarptautines ir tarpsektorines dimensijas į trenerių ugdymą integruojant gerus darbo su jaunimu pavyzdžius ir naudingus darbo metodus: neformalus ir savaiminis mokymasis per sportą, darbas su specialiųjų poreikių žmonėmis ir verslumas

Conclusions on the role of coaches in society, November 2017

www.mruni.eu

European Commission
2017-2020
Expert Group on
Skills and human resources development in sport
Guidelines regarding the minimum requirements in skills and competences for coaches
February 2020

www.mruni.eu

Trenerio vaidmuo ir atsakomybės

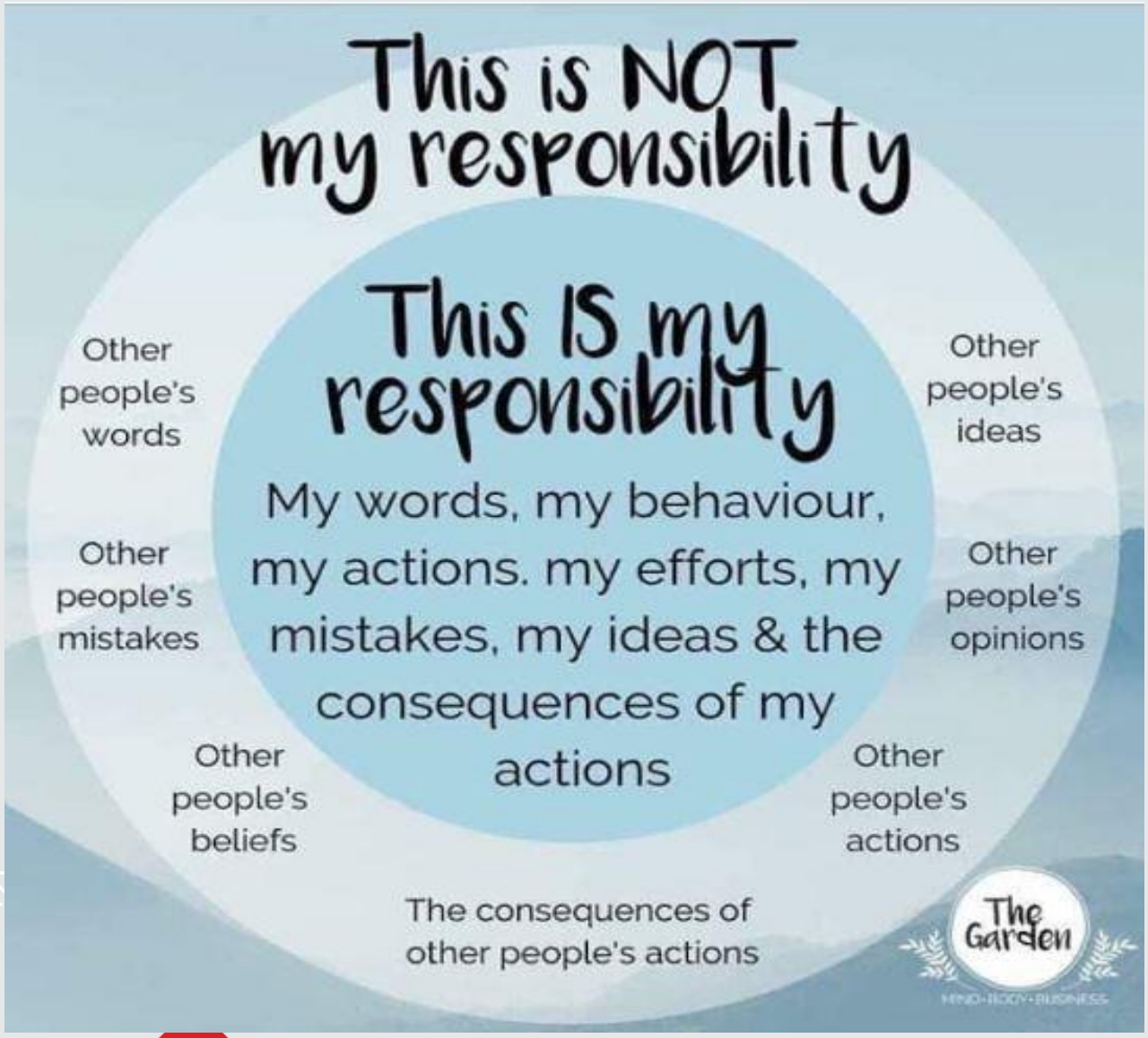

www.mruni.eu

SV: švietimas ir mokymas

www.mruni.eu

Remti savanorių, trenerių, ne pelno siekiančių sporto organizacijų vadovų ir darbuotojų mobilumą

Skatinti švietimą sporte ir per sportą, ypatingą dėmesį skiriant įgūdžių ugdymui

SV: ES šalių užimtumas sporte, 2016

Socio-demografinės charakteristikos		Sporto sektoriaus darbuotojai (tūkst.)	Sporto sektoriaus darbuotojų pasiskirstymas (proc.)	Bendras darbuotojų pasiskirstymas (proc.)
Lytis	Moterys	726.6	**45.0**	45.9
	Vyrai	931.5	**55.0**	54.1
Amžiaus grupės	15-29 m.	636.6	**37.7**	18.6
	30-64 m.	1002.9	**59.2**	79.1
	Virš 65 m.	52.7	**3.1**	2.3
Išsilavinimo lygis	Žemas (ISCED 0-2)	258.6	**15.3**	17.9
	Vidutinis (ISCED 3-4)	830.9	**49.2**	48.1
	Aukštas (ISCED 5-8)	600.0	**35.5**	34.0

Eurostat, 2018

www.mruni.eu

Projektas: ESSA-Sport European Sector Skills Alliance for Sport

www.mruni.eu

- Erasmus+ programa (DG Švietimas ir kultūra)
- Laikotarpis: 2016 - 2019
- Key Action 2 – Sector Skills Alliances for skills needs identification call (Lot 1)
- Lot 2 - Sector Skills Alliances for design and delivery of VET
- Tik 4 projektai buvo atrinkti pagal Lot 1
  - *Tekstilė, apranga & avalynė; akvakultūra; pieno produkcija ir* ***sportas***

SV: svarbiausi vadybininkų įgūdžiai darbdavių požiūriu

www.mruni.eu

ES

- Komandinis darbas
- Problemų sprendimas
- Organizavimas ir planavimas
- Verbalinė komunikacija
- Laikytis etikos kodekso

Lietuva

- Strateginis mąstymas
- Lyderystė
- Sprendimų priėmimas
- Pokyčių iniciavimas

SV: silpniausi vadybininkų įgūdžiai darbdavių požiūriu

www.mruni.eu

ES

Strateginis mąstymas
Pokyčių iniciavimas
Veiklos plėtra
Marketingas ir pardavimai
Taikyti inovacijas

Lietuva

Derybų menas
Problemų sprendimas
Lyderystė

SV: sporto specialistų mokymosi mobilumas

www.mruni.eu

- Mobilumas mokymosi tikslais atsiranda, kai asmuo: "persikelia į kitą šalį nei jo gyvenamoji šalies, siekiant studijuoti, mokytis arba užsiimti kita mokymosi veikla, įskaitant stažuotes ir neformalaus mokymosi ar mokymo veiklas, ar dalyvaujant tarptautinio profesinio tobulėjimo veikloje. Tokių patirčių tikslas yra sudaryti galimybes žmonėms įgyti naujų įgūdžių, kurie padės sustiprinti jų įsidarbinimo galimybes ateityje ir asmeniškai tobulėti“
- Mokymosi mobilumas skirtas ne pelno sporto organizacijų *neprofesionaliems sportininkams, treneriams, darbuotojams ir savanoriams*
- Projektas: Ticket to mobility in sport, https://www.t2mis.eu/
- **Civitas** iniciatyva: miestų inovacinių priemonių duomenų bazė

(http://www.civitas-initiative.org/mobility-solutions-page)

- Centralizuota Lietuvos sporto federacijų sąjungos veikla skatinant trenerių ir vadybininkų mobilumą

Lietuvos patirtis:
Leonardo da Vinci mobilumo projektas 2007 – 2013

www.mruni.eu

- LSFS priklauso apie 80 įvairių federacijų ir asociacijų
- 27 (34 proc.) federacijos dalyvavo Leonardo da Vinci mobilumo projektuose (2007 – 2013) ir 251 asmenų (trenerių ir vadybininkų) pasinaudojo galimybe kelti sporto specialistų kvalifikaciją ir tobulėti kitoje aplinkoje, išvykus į stažuotes užsienyje

	Metai Federacijos narė	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Viso
1.	Lietuvos kerlingo asociacija	1	-	-	-	-	-	-	1
2.	Lietuvos orientavimosi sporto federacija	5	-	-	-	-	6	2	13
3.	Lietuvos regbio federacija	1	-	-	-	-	-	-	1
4.	Lietuvos vandensvydžio federacija	6	-	-	-	-	-	-	6
5.	Lietuvos biatlono federacija	-	3	-	-	-	8	3	14
6.	Lietuvos sportinių šokių federacija	-	6	-	8	-	8	-	22
7.	Lietuvos žolės riedulio federacija	-	5	6	-	-	9	5	25
8.	Lietuvos dziudo federacija	-	-	3	-	-	-	-	3
9.	Lietuvos kyokushin karate federacija	-	-	10	10	-	8	6	34
10.	Lietuvos rankinio federacija	-	-	2	-	-	-	-	2
11.	Lietuvos greitojo čiuožimo asociacija	-	-	-	4	-	4	-	8
12.	Lietuvos imtynių federacija	-	-	-	6	-	-	-	6
13.	Lietuvos šaudymo sporto sąjunga	-	-	-	11	-	-	-	11
14.	Lietuvos fechtavimo federacija	-	-	-	-	6	-	4	10
	10 lentelės tęsinys								
15.	Lietuvos laipiojimo sporto asociacija	-	-	-	-	5	-	-	5
16.	Lietuvos medžioklinio šaudymo federacija	-	-	-	-	4	-	-	4
17.	Lietuvos motociklų sporto federacija	-	-	-	-	5	-	2	7
18.	Lietuvos kyudo federacija	-	-	-	-	-	2	-	2
19.	Lietuvos plaukimo federacija	-	-	-	-	-	2	-	2
20.	Lietuvos stalo teniso asociacija	-	-	-	-	-	4	-	4
21.	Lietuvos tinklinio federacija	-	-	-	-	-	4	-	4
22.	Lietuvos beisbolo asociacija	-	-	-	-	-	-	2	2
23.	Lietuvos boulingo federacija	-	-	-	-	-	-	1	1
24.	Lietuvos irklavimo federacija	-	-	-	-	-	-	5	5
25.	Lietuvos pulo federacija	-	-	-	-	-	-	2	2
26.	Lietuvos taekwondo federacija	-	-	-	-	-	-	2	2
27.	Lietuvos žirginio sporto federacija	-	-	-	-	-	-	1	1
28.	Kita*	10	12	-	-	14	8	-	44
	Iš viso:	23	26	21	39	34	63	35	

SV: mokymosi mobilumo reikšmė

- Motyvacija po mobilumo *Motivation after mobility*
- Geresni veiklos rezultatai *Improved learning performance*
- Antrosios kalbos įgūdžiai *Second language skills*
- Įsidarbinimo ir karjeros perspektyvos *Employability and career prospects*
- Iniciatyvumas/verslumas *Sense of initiative/entrepreneurship*
- Savęs įgalinimas ir savigarba *Self-empowerment and self-esteem*
- Aktyvus dalyvavimas visuomenėje *Active participation in society*
- Teigiamas požiūris į ES ir tarpkultūrinis sąmoningumas *Positive attitude to EU and inter-cultural awareness*

www.mruni.eu

Europos Sąjungos sporto politikos kryptys

www.mruni.eu

Sportas ir visuomenė

Sveikata ir dalyvavimas
Socialinė įtrauktis
Švietimas ir mokymas
Antidopingas
Dvikryptė karjera
Panaikinti rasizmą ir ksenofobiją ir per sportą sukurti lyčių lygybę

Ekonominė dimensija

Sporto statistika
Tvarumas
Regioninė plėtra (SHARE iniciatyva)
Žiniasklaida ir nuosavybės teisės

Sporto vientisumas

Geras valdymas
Sutartos rungtynės
Laisvas sportuojančių žmonių judėjimas
Kova su smurtu
Diskriminacija
Korupcija
Nepilnamečių apsauga

ED: Sporto ekonominė statistika

www.mruni.eu

Rodikliai	ES	Lietuva
Bendro vidaus produkto dalis (proc.)	**2.12**	**0.77**
Užimtumas (proc.)	**2.72**	**1.76**

- Sukuriama pridėtinė vertė prilyginama **bendrai** vertei sukuriamai žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės sektoriuose
- Maždaug kas 47-asis euras ir 37-asis ES darbuotojas yra tiesiogiai susiję su sportu

ED: Lietuvos sporto ekonominė statistika

www.mruni.eu

1 pav. Sporto sektoriaus pridėtinės vertės struktūra pagal ekonominės veiklos rūšis 2018 m.

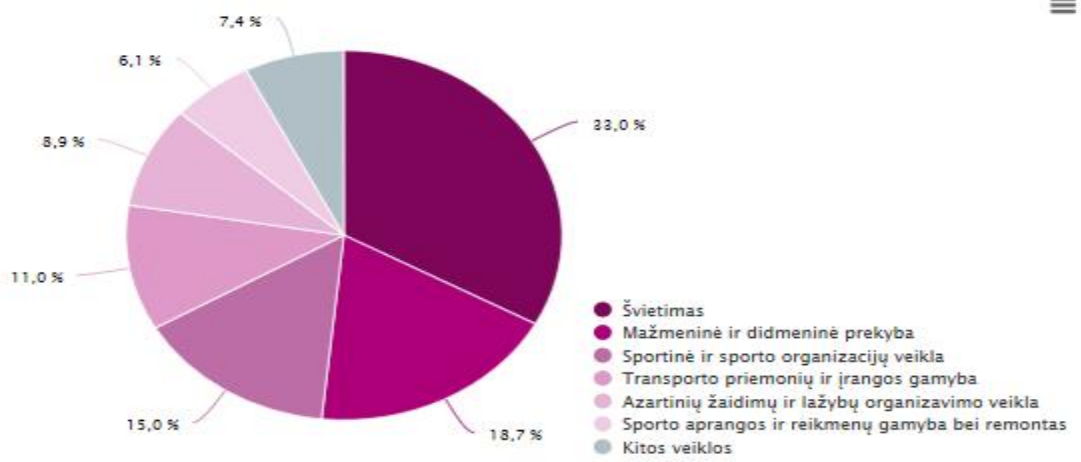

2 pav. Sporto sektoriuje užimti gyventojai pagal ekonominės veiklos rūšis 2018 m.

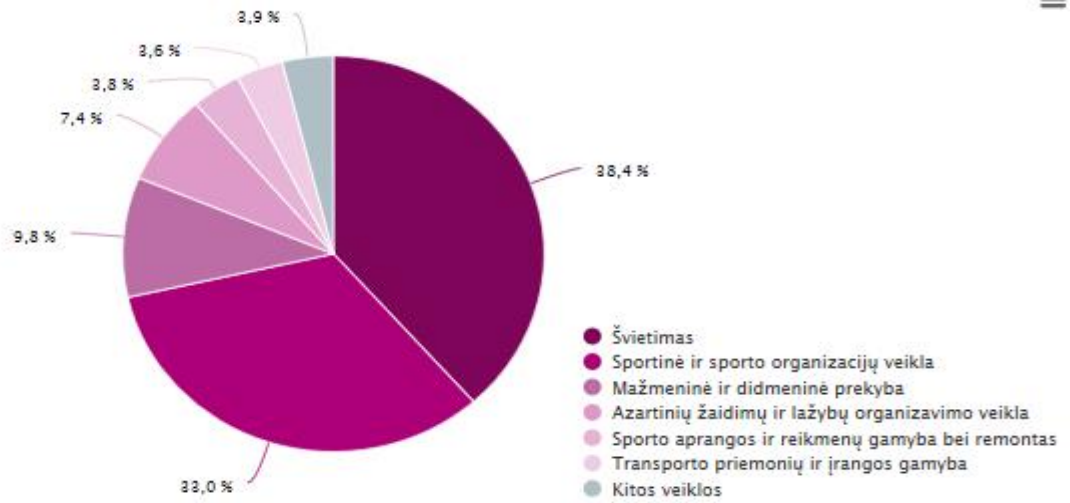

https://osp.stat.gov.lt/informaciniai-pranesimai?articleId=6976795

ED: Ekonominės sporto statistikos situacija šalyje

www.mruni.eu

- Nuo 2012 m. vertinama sporto pridėtinė vertė, produkcija ir užimtumas (Statistikos Departamentas)
- 2013-2015 m. vykdytas projektas „Ekonominio sporto poveikio vertinimas Lietuvai“ (Kūno kultūros ir sporto rėmimo fondas)
- 2015 m. atliktas tyrimas „Gyventojų tyrimas dėl sporto išlaidų“ (KKSD užsakymu, vykdytojas „Spinter tyrimai“)
- *2015 m. Pasyvių vartotojų išlaidų sporte struktūra ir jos vertinimas (Senkienė Ieva, MBD)*
- *2016 m. Namų ūkių išlaidų neformaliam vaikų švietimui Vilniaus mieste tyrimas (Gaškas Tomas, MBD)*

LIETUVOS GYVENTOJŲ VARTOJIMO IŠLAIDŲ SPORTO SEKTORIUJE TYRIMO REZULTATŲ ATASKAITA

Ataskaita parengta vykdant mokslinių tyrimų projektą „Ekonominė sporto reikšmė Lietuvai“.

Projektas įgyvendintas Kūno kultūros ir sporto rėmimo fondo lėšomis.

Projekto vadovė
prof. dr. Vilma Čingienė
v.cingiene@mruni.eu

ED: Galimi fizinio aktyvumo didinimo poveikiai

www.mruni.eu

Didinant faktinį fizinio aktyvumo veiklos lygį ES (šiuo metu 33,2%), būtų daromas toks ekonominis poveikis:

		Sveikatos ekonomikos poveikis	Makroekonominis poveikis (BVP)	Makroekonominis poveikis (darbuotojai)
padidėjimas	aktyvumo lygis	*mlrd Eurų*	*mlrd Eurų*	*asmenų skaičius*
10%	36,5%	**14**	**6.6**	**39.280**
15%	38,2%	**21**	**9.8**	**58.920**
20%	39,8%	**27**	**13.1**	**78.560**

Helmenstein, Ch., 2018

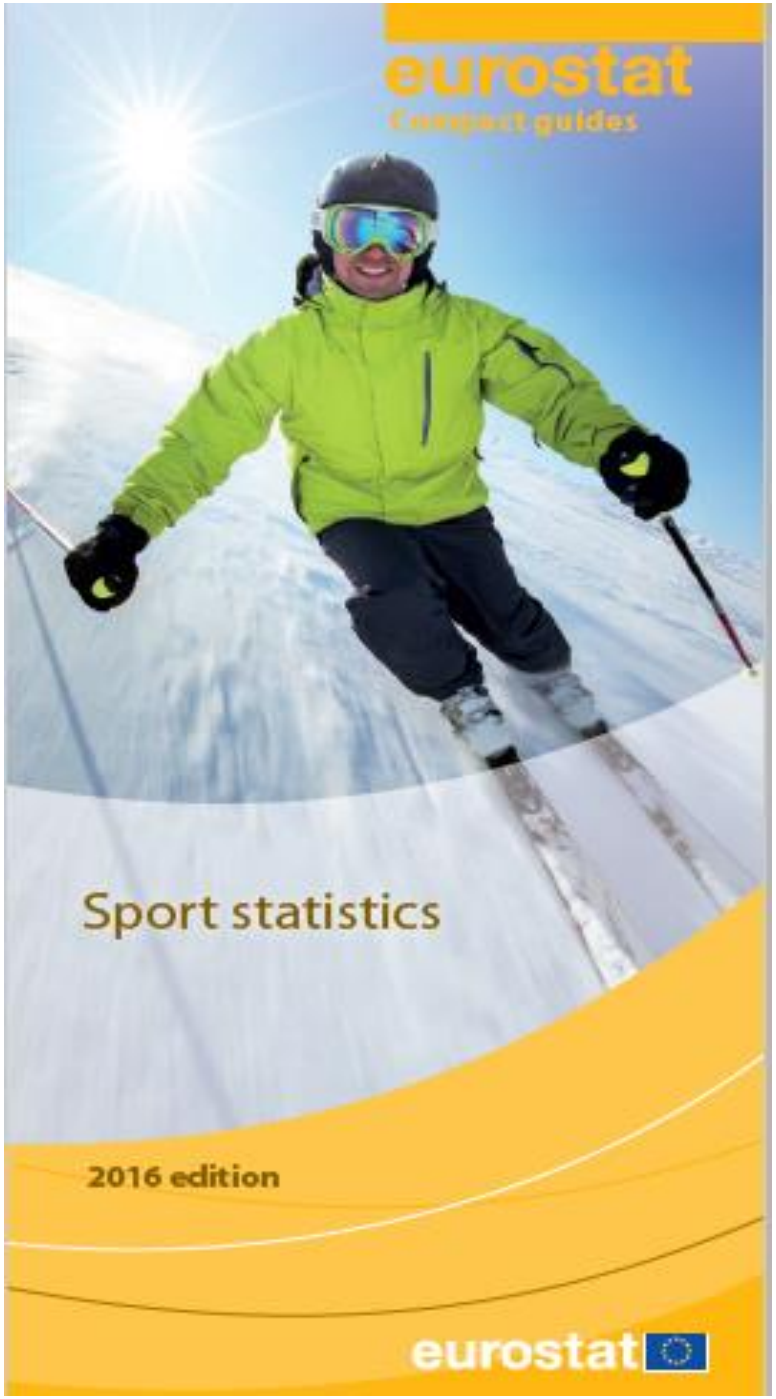

http://ec.europa.eu/eurostat/web/sport/statistics-illustrated

ED: Miesto ir šalies iššūkiai

- **Duomenimis** pagrįstos politikos formavimas
- Regiono socio-ekonominio potencialo **vertinimas** per sportą
- **Darbo rinkos** sporte dydis, vystymas ir vertinimas
- Sporto statinių, renginių, komandų **ekonominė ir socialinė investicijų grąža**
- Išteklių sporto šakoms, organizacijoms, renginiams, iniciatyvoms **optimizavimas** (3E principas)

www.mruni.eu

Europos Sąjungos sporto politikos kryptys

www.mruni.eu

Sportas ir visuomenė

Sveikata ir dalyvavimas
Socialinė įtrauktis
Švietimas ir mokymas
Antidopingas
Dvikryptė karjera
Panaikinti rasizmą ir ksenofobiją ir per sportą sukurti lyčių lygybę

Ekonominė dimensija

Sporto statistika
Tvarumas
Regioninė plėtra (SHARE iniciatyva)
Žiniasklaida ir nuosavybės teisės

Sporto vientisumas

Geras valdymas
Sutartos rungtynės
Laisvas sportuojančių žmonių judėjimas
Kova su smurtu
Diskriminacija
Korupcija
Nepilnamečių apsauga

SV: geras valdymas

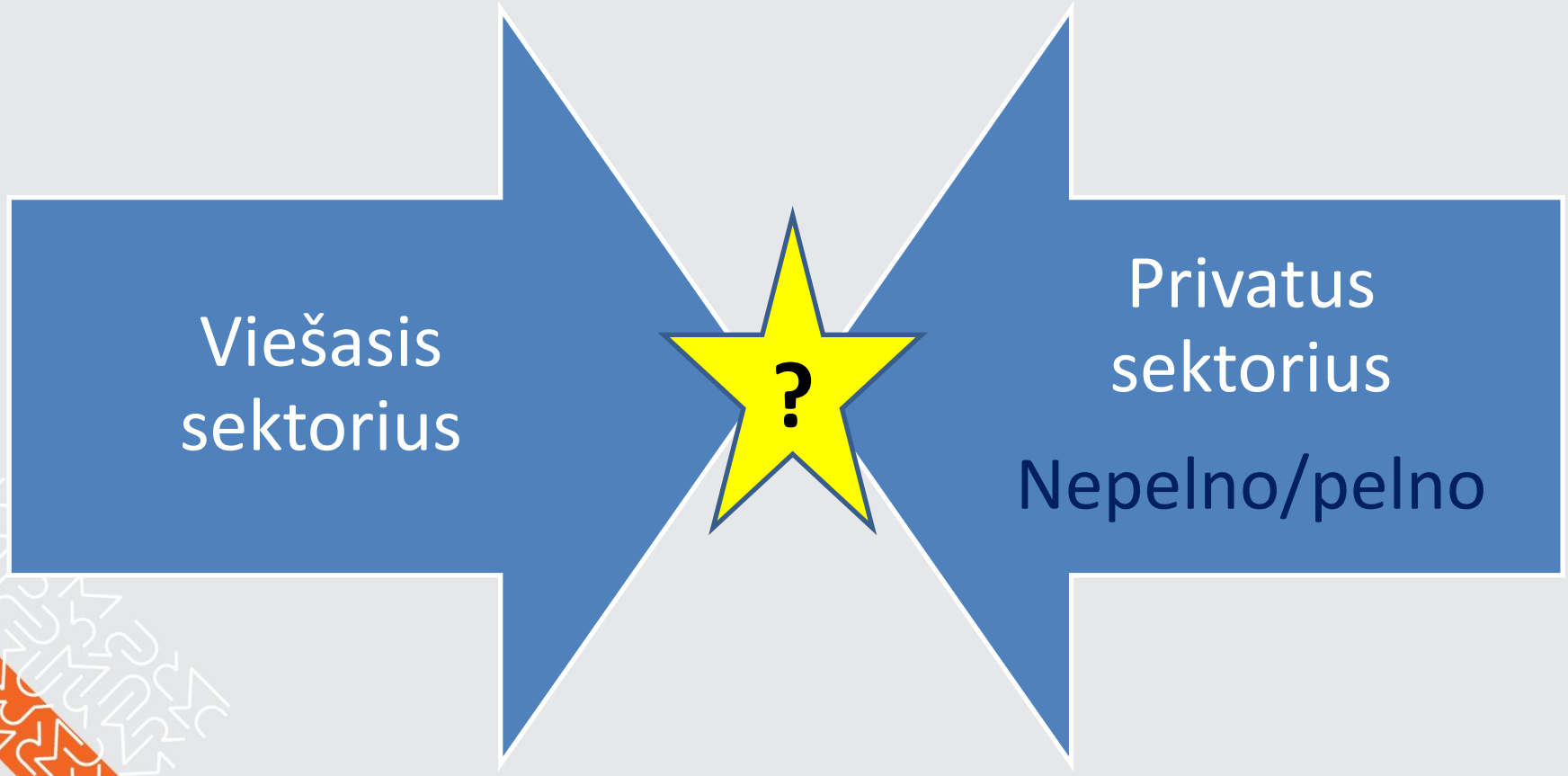

www.mruni.eu

WWW.COE.INT HUMAN RIGHTS DEMOCRACY RULE OF LAW EXPLORE English Connect

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

COUNCIL OF EUROPE

Good Governance

Home | News | Covid-19 response | Committee on Democracy | Centre of Expertise | ELoGE | Projects | Standards | Toolkits

You are here: Democracy > Good Governance > Projects

Specific projects in Lithuania

New project: Delivering Good Governance in Lithuania

September 2019- March 2021

Lithuania is currently seeking to promote regional development and consolidation of local government structures in the context of public administration reform. According to the European Semester's Country Report Lithuania 2019, Lithuania could benefit from "more interaction between national and local authorities, the social partners and civil society organisations through all stages of policy-making and implementation would improve involvement, ownership and democratic accountability. In particular, local authorities need to be better equipped for developing their integrated territorial development strategies and selecting operations, and to be assisted through the entire process". At the request of

Main activity:

- Leadership Academy Programme (LAP)

https://www.coe.int/en/web/good-governance/lithuania

SV: geras valdymas viešajame sektoriuje

Moraliniai principai

Žiniomis pagrįsti sprendimų priėmimai

Strateginė lyderystė

Atsakomybė ir atskaitomybė

Atvira komunikacija

Aktyvus dalyvavimas

Reagavimas į poreikius ir nuomones

Atjauta ir žmogiškumas

- **a process of self-realisation through others and the enhancement of the self-realisation of others**

VALUE	CORE CONCEPTS
	PROFESSIONAL ETHICS An awareness of, and adherence to, the moral principles that should guide behaviour in a specific sector.
	PROFESSIONALISM Competent, fair, and knowledge-based decision-making and behaviour.
	LEADERSHIP Providing a clear vision and ethical, strategic guidance that inspires and encourages while simultaneously enforcing the necessary rules and regulations.
	ACCOUNTABILITY The acknowledgement and assumption of responsibility for decisions and actions.
	TRANSPARENCY Open communication about actions taken and decisions made.
	PARTICIPATION Fostering a system in which the public feels that they are part of decision- making processes.
	RESPONSIVENESS Availability to the public and timeous reaction to the needs and opinions of the public.
	UBUNTU Compassion and humanity. The awareness of the importance of community.

SV: geras valdymas

- Skaidrumas
- Demokratiniai

procesai

- Vidaus atskaitomybė

ir kontrolė

- Socialinė atsakomybė

www.mruni.eu

SV: geras valdymas

- Sukurti gero valdymo įrankiai
- Sporto organizacijos valdymo vertinimas
  - http://siggs.novagov.com/
- Masinio sporto klubams
  - https://www.goodgovsport-selfassessmenttool.eu/#
- Sporto šakų federacijoms
  - S4GG- Self Evaluation Tool
- Projektas: GReFORM – Good Governance enhancement through e-Learning for Sport Volunteer Board Members, www.GReFORM.eu

UŽDUOTIS nr. 3

www.mruni.eu

SV: valstybės vaidmuo

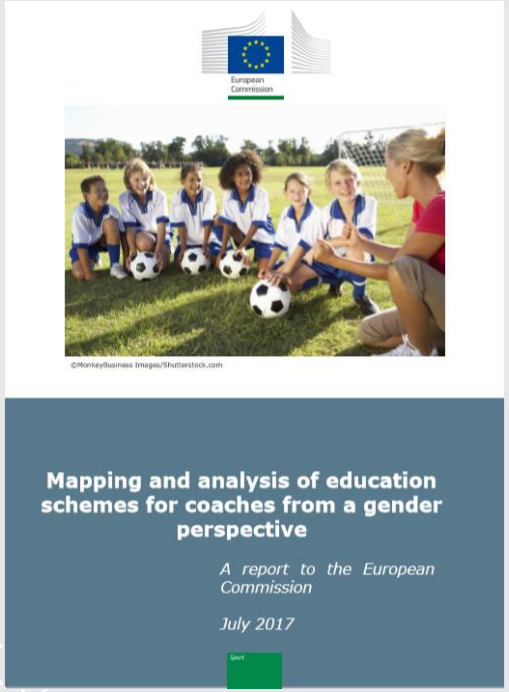

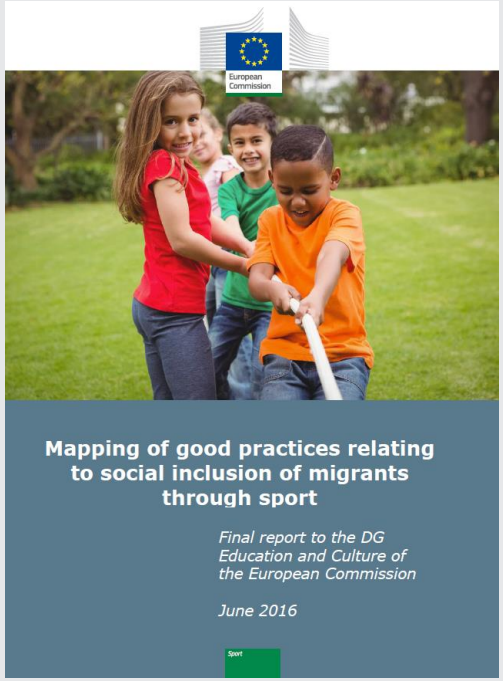

www.mruni.eu

Bendros vertybės

www.mruni.eu

- Visi žmonės turėtų laisvai užsiimti sportu ir jaustis visuomenės dalimi, o skirtingi su sportu susiję sektoriai gali skatinti integraciją, taip pat sudaryti lygias galimybes sportuoti ir išvengti diskriminacijos bei socialinės atskirties
- Sportas gali prisidėti kuriant ir plėtojant pilietinę visuomenę ir socialinį tvarumą. Reikia puoselėti bendrą europiečių priklausymo jausmą - tiek politinį, tiek kultūrinį. Kadangi sportas yra universali kalba, suprantama visiems, bendravimas ir bendrų vertybių pabrėžimas per sportą, naudojant novatoriškus neformaliojo ir savaiminio mokymosi metodus, gali padėti užkirsti kelią nepakantumui, socialinei atskirčiai, įskaitant lyčių stereotipus ir misogyniją (seksizmą), rasizmą, ksenofobiją ir atskirtį

Conclusions on promoting the common values of the EU through sport June 2018

Bendros vertybės

- Sportas gali sustiprinti vertybes natūraliu būdu ir teigiamoje aplinkoje. Tokios vertybės kaip abipusė pagarba, sąžiningas žaidimas, draugystė, solidarumas, tolerancija ir lygybė turėtų būti natūralios visiems, sportuojantiems klubuose, mokyklose, laisvalaikio ir profesionaliajame sporte.
- Sporto indėlis į socialinę sanglaudą ir integracinių, stiprių bendruomenių kūrimas, jei joms prilygsta lygybės vertybės, taip pat gali prisidėti prie veiksmingos, demokratinės ir teisingos visuomenės kūrimo. Sporto instruktoriai ir treneriai gali prisidėti stiprindami bendrąsias ES vertybes per sportą
- ES lygiu jau egzistuoja teigiamos iniciatyvos, kurios prisideda prie geresnio bendrųjų ES vertybių supratimo, nes sporto projektai yra sukurti ir remiami iš Europos struktūrinių fondų ir programos „Erasmus +“

Conclusions on promoting the common values of the EU through sport June 2018

www.mruni.eu

Ateities perspektyvos:
ES sporto ir fizinio aktyvumo politikos prioritetai

www.mruni.eu

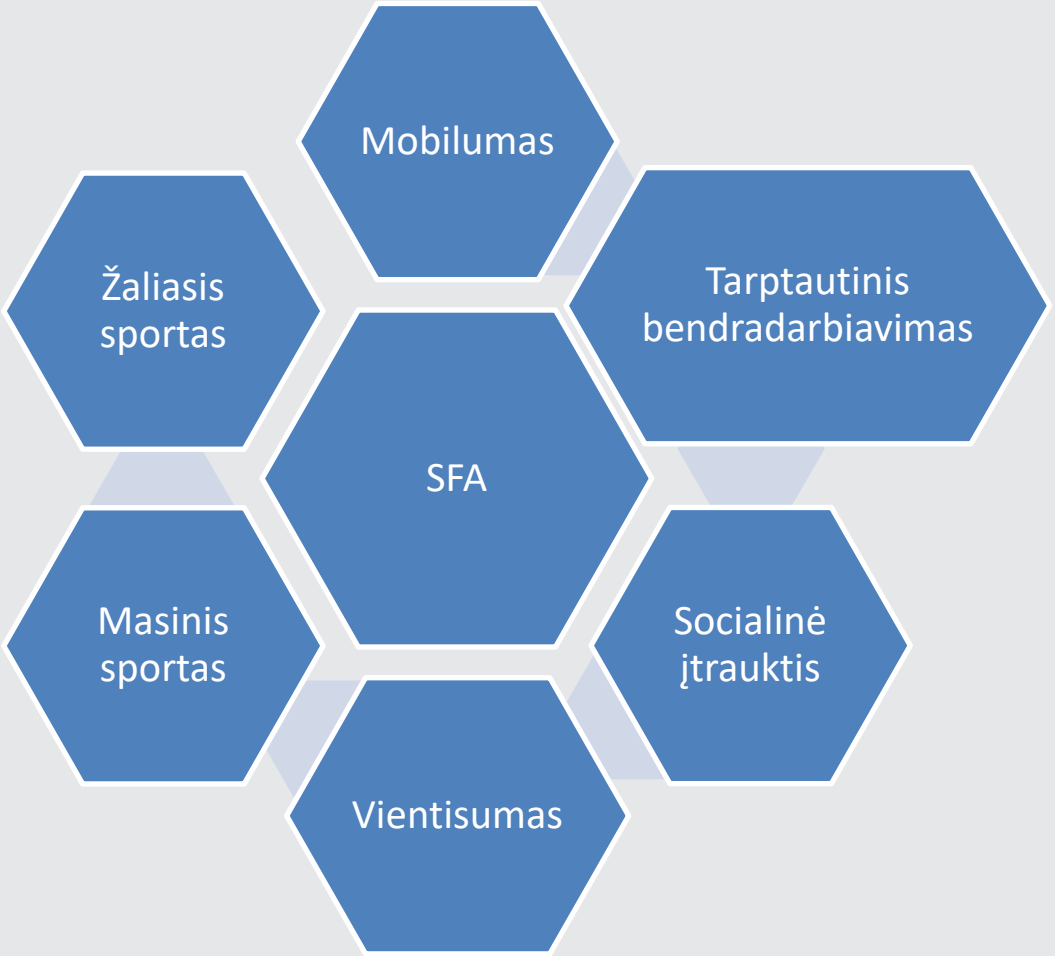

ES regioninė politika

- Žalioji Europa
- Sanglauda ir bendradarbiavimas
- Piliečių įgalinimas
- **Sportas kaip įtraukimo ir gerovės įrankis**

18th EUROPEAN WEEK of REGIONS and CITIES
12 - 15 OCTOBER 2020 I BRUSSELS

www.mruni.eu

Ateitis: SHARE iniciatyva

www.mruni.eu

- SHARE iniciatyva vienija visos Europos valdžios institucijas, sporto organizacijas, universitetus, mažas ir vidutines įmones (MVĮ) ir verslo paramos organizacijas, kurios pabrėžia sporto svarbą regionų plėtrai. SHARE siekia pagerinti sporto svarbą Europos, nacionalinės, regioninės ir vietos politikos darbotvarkėse.
- Tikslas atkreipti dėmesį į sporto ir fizinio aktyvumo vaidmenį regionų ir vietos plėtros kontekste.
- Siekiama sustiprinti bendradarbiavimą, palengvinti diskusijas ir sukurti forumą, kuriame būtų galima plėsti ir įgyvendinti geriausią praktiką, ypač tarp valdžios institucijų ir sporto judėjimo. Vystant suinteresuotųjų šalių gebėjimus ir stiprinant partnerystę sporto srityje, bus galima rasti naujų finansinių išteklių su sportu susijusioms veikloms.

Ateitis: SHARE iniciatyva

www.mruni.eu

- Svarbus sporto vaidmuo tokiose srityse kaip miestų atnaujinimas, turizmas, socialinė sanglauda, sporto naujovės ir aktyvios, sveikos bendruomenės tapo ypač aktualus derybose dėl 2021–2027 m. Sanglaudos politikos.
- Politika bus sutelkta į penkis pagrindinius regioninės plėtros tikslus, kurie tiksliai atspindi bendrus iniciatyvos „SHARE“ tikslus:
  - „Protingesnė Europa“,
  - ekologiškesnė, mažai anglies dioksido į aplinką išskirianti Europa,
  - labiau sujungta Europa,
  - socialingesnė Europa ir
  - piliečiams artimesnė Europa.

https://ec.europa.eu/sport/share-initiative_en

Darnaus vystymosi tikslai (JT, 2030)

www.mruni.eu

Lietuvos dalyvavimas Erasmus+programoje 2014-2019

Metai	Gauti projektai	422 viso; 60 lietuva Atrinkti projektai sporto srityje
2014	25	1 SCP; Visagino sportinės aerobikos klubas youth mobility (2 projektai)
2015	9	1 SNCESE; Visagino sportines aerobikos klubas youth mobility
2016	5	1 SSCP; Taekwondo Academy Tornado youth mobility
2017	10	2 SSCP, 1 SCP; LTOK learning mobility; SK Ostmarina CP; LSFS CP;
2018	10	4 SSCP, 2 SCP
2019	12	4 SSCP, 1 SCP; LTOK learning mobility ir CP; SK Ostmarina; VšĮ Talentų futbolo akademija CP;

ERASMUS+ SPORT

Sport budget (2020):
70,8 million €

59,4 million € (2019)

- Collaborative partnerships (43 million €)
- Small collaborative partnerships (10 million €)
- Not-for-profit European sport events (5 million €)

58 million € - Projects

12,8 million € - Activities implemented directly by the Commission
Examples: European Week of Sport; EU Sport Forum; Studies

- 1 145 applications received - *766 applications in 2019*
- Results: by the end of October (EOSE – 4 applications)

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

NEXT ERASMUS+ 2021-2027

- General objective: *"to support the educational, professional and personal development of people in education, training, youth and sport, in Europe and beyond"*
- The budget has increased to **EUR 25 billion** ***TBC*** *(it was 14,6 billion)*

What is new for sport?

- **1.9% to Sport = EUR 470 millions for 2021-2027** *(it was 265)* ***TBC***
- Promote education in and through sport with special focus on skills development
- The Key Actions opened to sport:
  - *Learning mobility (KA1) – coaches and staff*
  - *Cooperation among organisations and institutions (KA2)*
  - *Support to policy development and cooperation (KA3)*

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Europos Komisijos darbo planas sporto srityje 2021-2024: prioritetai

www.mruni.eu

www.mruni.eu

Dėkoju už dėmesį

v.cingiene@mruni.eu